Poštnina plačana — Sped. abbon. post. — II gr.

# GOSPODARSTVO

TRGOVINA ★ FINANCE ★ INDUSTRIJA ★ OBRT ★ KMETIJSTVO

LETO V. ŠT. 99 — TRST, 7. JULIJA 1951 — CENA LIR 20

## ZGUBA PERZIJSKEGA PETROLEJA - UDAREC ZA EVROPO

Posledice mednarodnega spora za iranski petrolej segajo tako globoko v gospodarsko življenje, da se danes mora zanimati zanje že vsak šofer. Ali se ne bo morda podražil petrolej in z njim bencin v Evropi, ako se zmanjša ali sploh ukine dovoz petroleja iz Perzije v Evropo?

Petrolejska proizvodnja Irana predstavlja samo 6% svetovne proizvodnje. Po vsem tem ne bi prekinitev dovoza v Evropo tako hudo vplivala na petrolejski trg v tem predelu. Toda zadeva ni tako preprosta. Treba je upoštevati okolnost, da proizvodnja velikih držav, kakor Združenih držav, Sovjetske zveze in drugih dežel ne pride vsa na svetovni trg, ker gre del v domačo potrošnjo. Tako je svetovna proizvodnja nafte leta 1950 dosegla 523 milijonov ton, toda **na svetovni trg je prišlo samo okoli 200 milijonov ton**, in sicer nafte s Srednjega vzhoda, Antilov in Daljnega vzhoda. Poleg tega so velik del te proizvodnje, zlasti proizvodnje Venezuele pokupile Združene države in druge ameriške države, tako da je ostalo samo 100 milijonov ton na razpolago Zahodni Evropi, Afriki, Aziji in Avstraliji.

Proizvodnja Srednjega vzhoda krije okoli 70—80% potrošnje omenjenih kontinentov. Uvoz petroleja s Srednjega vzhoda v države OEEC je predstavljal 70%, uvoz iz Južne Amerike 25% in uvoz iz ZDA 5%. Upoštevajmo dalje, da predstavlja proizvodnja petroleja v Iranu približno tretjino proizvodnje na Srednjem vzhodu. Po vsem tem je jasno, da bi ustavitev dotoka petroleja iz Irana v Evropo imela hude posledice za evropske države.

**V Evropo prihaja v glavnem že destiliran petrolej iz velikih rafinerij v Abadanu.** Ako bo treba uvažati petrolej iz drugih dežel, bodo morali razširiti evropske petrolejske čistilnice. Samo čistilnice nekaterih zahodnih evropskih držav so tako velike, da bi lahko opravile to delo. Anglija bo kmalu razpolagala s tako velikimi čistilnicami, da bo lahko vso nafto za domačo potrošnjo prečistila doma. Tudi čistilnice v Zahodni Nemčiji, Holandiji, Franciji in Italiji so dovolj razvite. Čiščenje petroleja doma se je razvilo, da bi države tako prihranile dolarje in funte šterlinge, ki bi jih morale sicer plačati za čiščenje v inozemstvu.

### ALI BO MOGOČE NADOMESTITI PETROLEJ?

Zahodna Evropa je doslej uvažala 25% petroleja iz Irana, 45% iz drugih dežel na Srednjem vzhodu, medtem ko je 30% prihajalo iz drugih držav ali pa iz domače proizvodnje. Samo okoli 13% pogonske energije v zahodnih državah je dajal petrolej, **medtem ko dajata premog in električna energija ostalih 87% pogonske sile.** Kljub temu bi nenadni izostanek iranskega petroleja občutno ogražal zahodno evropsko industrijo, ker ni lahko mobilizirati druge pogonske energije, to se pravi povečati proizvodnjo hidrocentral in premogovnikov. Pripomniti je še treba, da uvaža Zahodna Evropa iz Irana predvsem očiščen petrolej, in sicer uvozi 23 milijonov ton očiščenega petroleja in samo 7 milijonov nerafinirane nafte. Velike petrolejske čistilnice v Abadanu so poleg tega dobavljale 16 milijonov ton očiščenega petroleja kot pogonsko sredstvo ladjam, ki so pristajale v Perziji, in afriškim in azijskim trgom.

Nova iranska petrolejska družba, ki zdaj izkorišča dosedanje angleške vrelce v Iranu, je najprej sicer izjavila, da bo petrolej dobavljala vsem dosedanjim klientom, toda sledila je druga izjava, da bo morala proizvodnjo skrčiti. Trenutno tudi nima dovolj tehnikov, da bi lahko ohranila proizvodnjo na dosedanji višini.

### EDINA REŠITEV

Kot edina rešitev iz sedanje zagate se postavlja povečanje proizvodnje drugih petrolejskih vrelcev. V tem pogledu prvači Kuweit, ki je že lansko leto dvignil proizvodnjo za 50% (od 12,378.000 na 17,200.000 ton). Danes se razvija proizvodnja v razmerju 24 milijonov ton na leto. Pristanišče v Kuweitu je že tako modernizirano, da lahko nalaga petrolej 6 največjih petrolejskih ladij (do 15.000 ton) hkrati. V sedmih urah že napolnijo eno takšno ladjo. Skušali bodo povečati proizvodnjo tudi ostalih vrelcev na Srednjem vzhodu.

Po ameriških vesteh so med ameriškimi družbami, ki imajo pretežno v rokah vrelce na Srednjem vzhodu (izven Irana) v teku pogajanja za ustanovitev »petrolejskega poola«, da bi se z medsebojnim sporazumevanjem olajšale posledice nacionalizacije petrolejskih vrelcev v Iranu.

### SVETOVNA PROIZVODNJA PETROLEJA

**Na Srednjem vzhodu** je dosegla proizvodnja nafte leta 1950: Iran 31,80 milijona ton (l. 1949 27,23), Saudska Arabija 27 mil. ton (23,47), Kuweit 17,20 (12,38), Irak 6,20 (4,20), Egipt 2,30 (2,28), Katar 1,60 (0,10), Bahrein 1,50 (1,51), skupaj 87,63 milijona ton (71,18 mil. ton).

Svetovna proizvodnja nafte (v milijonih ton):

| | 1945 | 1950 |
|---|---|---|
| ZDA | 231,5 | 270,0 |
| Mehika | 6,1 | 10,6 |
| Antili | 49,6 | 85,9 |
| ZSSR | 19,3 | 37,6 |
| Evropa (brez ZSSR) | 6,6 | 8,8 |
| Srednji vzhod | 27,0 | 87,6 |
| Daljni vzhod | 1,9 | 12,8 |
| Ostale države | 6,6 | 9,6 |
| Skupaj | 348,6 | 522,9 |

Izkoriščanje petrolejskih vrelcev na Daljnem vzhodu je bilo doslej razdeljeno med ZDA in Anglijo približno v enaki meri, t. j. delež ZDA in Anglije je znašal po 45%, medtem ko so ostale države bile deležne v razmerju 10%. Nacionalizacija v Iranu je zadela predvsem Angleže, ker je izkoriščanje iranskih vrelcev predstavljalo dve tretjini angleške proizvodnje. Anglo-Iranian Oil Co., ki je zgubila vrelce v Iranu, ostane solastnica vrelcev v Kuweitu, kjer je pri družbi Kuweit Oil Company udeležena s 50%; drugih 50% delnic te družbe ima v rokah ameriška družba »Gulf Oil Company«. Pri iraški družbi Iraq Petroleum Co. je Anglo Iranian Co. udeležena z 24%. Drugih 24% ima v rokah anglo-holandska družba »Royal Dutch Shell«.

**Tako je »New York Times« prikazal odvisnost Evrope od petroleja s Srednjega vzhoda in hkrati nevarnost, da se na evropskem trgu pojavi pomanjkanje petroleja, oziroma bencina in drugega pogonskega goriva, ako bi se dovoz nafte iz Irana (Perzije) iz katerega koli vzroka zmanjšal. Iranski vrelci, ki jih je doslej izkoriščala družba Anglo-Iranian Oil Company, so bili pretežno v angleških rokah, arabski (v Saudovi Arabiji) so v ameriških rokah, medtem ko izkoriščajo vrelce v Iraku skupno ZDA, Anglija, Francija in Holandija. Vrelce v Kuwaitu (Kuweitu), ki je pod angleškim pokroviteljstvom, obvladajo Angleži in Američani, prav tako vrelce na Bahreinu in Kataru (Qataru). Pri preračunavanju sodov v hektolitre računaj, da ima angleški sod (barrel) 163,6 litra.**

## Industrija Vzhodne Nemčije prispeva k oboroževanju

(OD NAŠEGA NEMŠKEGA SOTRUDNIKA)

Ponovni očitki Sovjetske zveze, da se zahodno-nemška industrija pripravlja na širokopotezno oboroževanje pod upravo zahodnih zasedbenih sil, so dali nemškemu ministru za vsenemška vprašanja Kaiserju pobudo za objavo poročila o oboroževalni proizvodnji v sovjetski nemški coni. Prav tako je vodja nemške socialne demokracije Schuhmacher sestavil spomenico o oboroževanju v sovjetski coni.

Iz teh virov posnemamo, da predstavlja vzhodna nemška ljudska policija armado 70.000 mož, ki jo nameravajo podvojiti. Policija je tako izvežbana, da lahko stopi v sestavni del sovjetskih motoriziranih divizij. Ljudska policija ima sovjetsko orožje v razmerju 80%.

Mnogo večjega pomena je gospodarska pomoč, ki jo vzhodna Nemčija dia za izvedbo sovjetskega oborožitvenega načrta. Vzhodna cona ne dobavlja Sovjetski zvezi dokončanega orožja, temveč samo sestavne dele. Ta sistem je v veljavi tudi v drugih vzhodnih evropskih državah, ki so v sovjetskem gospodarskem sistemu. Povečani so zlasti napori za izdelavo oklopov in topov. kolj 30 velikih nemških podjetij izdeluje oklopne plošče, verige za oklopna vozila itd. Jeklarna Silbitz je v zadnjih mesecih podvojila delavstvo, ki šteje danes 4.800 delavcev. Tovarna železniških vozov Dessau izdeluje kolesje in ogrodje za železniške topove. Drugih 12 podjetij izdeluje topniške traktorje in drugo topniško opremo. Prav tako se naglo razvija proizvodnja vojaških elektrotehničnih priprav, telefonskih kablov itd. Izdelujejo tudi žaromete, daljnoglede in posebne vrste tankov.

V sovjetski nemški coni je od konca l. 1949 v polnem razvoju **ladjedelstvo.** V desetih državnih ladjedelnicah zgradijo na leto okoli 300 «ribiških ladij» s tonažo 4.000-5.000 ton. Domnevajo, da so te ribiške ladje namenjene vojaški uporabi. Ladje prevzamejo po dokončanem delu sovjetski častniki, ki jih nato uporabljajo za zaščito obale in polaganje min.

Petletni načrt, ki se je začel v Vzhodni Nemčiji v začetku junuarja 1951, namen razviti predvsem **težko industrijo.** Tako je v načrtu, da bo «Kombinat Fuerstenberg» na Odri, katerega graditev je v načrtu, proizvajal letno iz ruskih rud in poljskega koksa 500.000 ton surovega jekla. **Zgradili bodo 4 tovarne za izdelavo velikih traktorjev,** ki se bodo dale po potrebi izpremeniti v tovarne oklopnih vozil.

K temu neposrednemu prispevku vzhodne cone za izvedbo sovjetskega oborožitvenega načrta, je treba dodati plačevanje vojne odškodnine. Iz uradnih podatkov je razvidno, da je nemška sovjetska cona v preteklem letu plačala v obliki dobav 1,1 milijarde nemških mark, t.j. okoli 150 milijard italijanskih lir. Vse gospodarstvo v vzhodni nemški coni se tako preureja, da bo lahko krilo potrebe sovjetske industrije. Po računih vlade Vzhodne Nemčije plača ta Sovjetski zvezi z dobavami na račun vojne odškodnine povprečno 4,3 milijarde DM (620 milijard lir) na leto. Pri ocenjevanju teh dajatev je treba upoštevati okolnost, da šteje Vzhodna Nemčija samo okoli 17,6 milijona ljudi.

— a —

### Nova tihotapska afera v Nemčiji

Zasedbene oblasti so prišle na sled tihotapcem uranija iz zahodne cone Nemčije v vzhodno. Tihotapci so bili postavljeni pred ameriško vojaško sodišče v Berlinu. Glavni organizator tihotapcev je bil neki pruski aristokrat, ki je spravil v sovjetsko cono že za 5 milijonov funtov šterlingov uranija. Kakor znano, se uranij uporablja pri sestavi atomske bombe.

Zanimiva je **druga afera,** ki predstavlja pravzaprav zakonito dovoljeno tihotapljenje. V Kruppovih tovarnah v Essenu je neka švicarska tvrdka naročila 30.000 ton železniških tračnic, in sicer za neko podjetje v Južni Ameriki. Končno so zasledili to ogromno pošiljko v neki luki na Finskem, od koder je bila namenjena v Sovjetsko zvezo.

ad. SEJEM

### Nakazila Marshallovega načrta

ECA (uprava za gospodarsko sodelovanje) v Washingtonu objavlja, da so države Marshallovega načrta prejele v teku 11 mesecev tekočega finančnega leta 2.183,720.000 dolarjev. Objavljamo pregled kreditov Marshallovega načrta za čas od 1. julija 1950 do 30. maja 1951 (za 11 mesecev tekočega finančnega leta) in podatke o nakazilih, odkar obstoji Marshallov načrt do 31. maja 1951 ( 1000 dolarjev):

| | od 1. VII. 1950 do 31. V. 1951 | od 3. VI. 1948 do 31. V. 1951 |
|---|---|---|
| Avstrija | 110.285 | 556.760 |
| Belgija-Luksemburg | 58.791 | 561.054 |
| Danska | 44.600 | 256.900 |
| Francija (s kol.) | 395.150 | 2,392.807 |
| Zah. Nemčija | 391.758 | 1,289.984 |
| Grčija | 166.900 | 514.900 |
| Islandija | 8400 | 23.700 |
| Irska (do 2. V. 1951) | 15.000 | 146.200 |
| Italija | 236.760 | 1,307.609 |
| Holandija | 80.948 | 948.879 |
| Norveška | 41.400 | 232.005 |
| Švedska | 21.200 | 118.452 |
| Portugalska | 9.750 | 48.506 |
| Trst STO | 6.700 | 37.500 |
| Turčija | 37.200 | 114.703 |
| Velika Britanija do 1. I. 1951) | 186.078 | 2,706.652 |

### Premog in petrolej

AMERIŠKI PREMOG ZA NORVEŠKO. Doslej so pripeljali iz ZDA v Norveško v teku tega leta 81 ladij ameriškega premoga. Norveška mora kupovati premog v ZDA, ker ga ni mogla nabaviti na Poljskem in v Angliji. Iz Poljske je doslej prispelo 70.000 ton iz Anglije 55.000 ton premoga in 48.000 ton koksa.

ZA NABAVO PETROLEJA JE UPRAVA Marshallovega načrta nakazala 12 zahodno-evropskim državam 60 miljonov dolarjev.

NOV DAVEK NA AVTOMOBILE V ITALIJI? Italijanski gospodarski listi ostro napadajo zakonski predlog demokrščanskega poslanca Colija, ki uvaja nov davek na avtomobile. Davek bi znašal na osebne avtomobile 10-20.000 lir, na tovorne 3.500-20.000, na prikolice 1.500-10.500, na motocikle 2.000-3.000, na avtobuse 2.500-30.000. Tisk pripominja, da je v Italiji že bencin dovolj drag; novi davki bi ovirali motorizacijo.

## STVAREN PREGLED angleškega gospodarstva

Predsednik angleškega odbora za zunanjo trgovino H. Shawcross je na banketu angleških industrijcev in izvoznikov podal pregled današnjega položaja angleškega gospodarstva zlasti v zvezi z izvozom.

Rekel je:

Ko smo lansko leto dosegli ravnotežje v naši zunanji trgovini in se odpovedali pomoči po Marshallovem načrtu, so nekateri mislili, da smo dokončno poravnali razliko med izvozom in uvoznimi izdatki in da se je Anglija v gospodarskem pogledu že krepko postavila na lastne noge. Pred le oni dni je bilo res precej vzroka za tako optimistično presojo. **Toda vojna na Koreji, veliko povišanje cen surovin in naš velik oborožitveni načrt so vso stvar spet preobrnili in naše gospodarsko ravnotežje se je spet zamajalo.** Ko smo objavili naš gospodarski proračun, smo mislili, da bomo morali povečati izvoz le za 2 milijardi 750 milijonov funtov šterlingov, da bi dosegli ravnotežje v plačilni bilanci naše zunanje trgovine. Zdaj pa nas čaka mnogo težja naloga. Vlada je že izjavila, da v tem proračunskem letu ne bo mogoče doseči prebitka in da moramo zato skušati poravnati razliko le z izvozom. Uvoz bo letos mnogo večji kakor v preteklih letih, kar pa gre v veliki meri na račun povišanih cen uvoznega blaga; čeprav bi znatno zvišali ceno tudi blagu, ki ga izvažamo, bomo morali vendarle znatno povečati tudi količino izvoza. Gotovo je, da bomo morali z izvozom poravnati večjo razliko kakor pa predvideni 2 milijardi 750 milijonov funtov. Dosedanji podatki o izvozu dokazujejo, da bodo morali svoje napore še zelo povečati.

Morda bo kdo dejal, da ni možno računati s takšnim povečanjem izvoza spričo potreb našega **lastnega oborožitvenega načrta, za katerega dela do 25% vse naše težke industrije.** Tistemu, ki tako misli, odgovarjam, da ni nič nemogočega. Gotovo to ne bo lahka naloga. Nihče ne misli, da bo lahko povečati storilnost in proizvodnjo angleške industrije, vendar pa ni dvoma, da jo je mogoče povečati. Storiti bomo pač morali vse, kar je v naši moči, da to dosežemo.

Strogo bomo omejili investicije v novo gradnjo, in sicer za vse vrste gradenj razen za obrambno industrijo ali za industrijo in naprave, katerih proizvodnja je namenjena za izvoz; pa še tukaj bodo potrebne omejitve. **Zaloge** jekla za **nujno domačo uporabo so manjše,** kakor pa bi želeli. Zato smo bili prisiljeni nedavno izdati odlok, ki uvaja nadzorstvo nad izvozom jekla, vključno tudi gradbeno jeklo.

Pristavil je, da predstavlja angleška industrija za konstrukcijo in gradnjo novih strojev pravi ponos angleške pridnosti in znanja in zaključil, da je dosegla angleška industrija v zadnjih desetih letih že velike uspehe in še vedno rešuje naloge, ki se zdijo skoraj nemogoče.

**FRANCIJA BO PRIČELA** izvažati fosfat tudi iz Srednje Afrike (ne samo iz Severne). Rudniki okoli Dakarja vsebujejo okoli 3.500.000 ton fosfata.

## Papir za Jugoslavijo in Grčijo

Odbor za papir mednarodne konference za surovine priporoča, naj bi dobavili sledečo količino časopisnega papirja, in sicer: Grčiji 1.500 in Jugoslaviji 2000 ton, razen tega še 2.400 ton Indiji, 650 Malaji in Singapurju, 500 Pakistanu in 2.500 ton Filipinom. V minulem mesecu je ta odbor predlagal, naj bi nujno dobavili 3.000 ton časopisnega papirja Franciji, in sicer iz Združenih držav in Kanade. Ameriške in kanadske tovarne papirja bodo dobavile tudi ostalim državam omenjene količine časopisnega papirja.

Konferenco za razdelitev strateško važnih surovin, ki traja že od marca, se udeležuje 24 držav, in sicer: Avstralija, Avstrija, Belgija, ki zastopa države Beneluxa, Brazilija, Kanada, Francija, Zvezna republika Nemčija, Italija, Nizozemska, Norveška, Švedska, Anglija, Združene države, Nova Zelandija, Južnoafriška zveza, Urugvaj, Indija, Mehika, Peru, Bolivija, Portugal, Španija, Japonska in Turčija. Konferenca zaseda v Washingtonu že od meseca marca letošnjega leta, da bi vskladila proizvodnjo strateško važnega materiala s potrebami.

Mednarodni odbor za papir priznava, da tisk še mnogih drugih držav potrebuje dodatno količino časopisnega papirja, vendar pa se je moral omejiti na priporočila za dobavo gori imenovanim državam, ki najbolj potrebujejo časopisni papir, ker je na razpolago le omejena količina tega papirja. Za izvršitev priporočila mednarodnega odbora bodo morali spremeniti dosedanji sporazum ameriških in kanadskih tovarn z založniki. Zato so morali opozoriti prizadete države, da smejo časopisni papir, ki ga jim bodo dobavili, uporabljati edino na svojem področju.

### DOBRA LETINA

Računajo, da bo letos v srbskih vinogradih pridelek grozdja dosegel povprečno 3.000-4.000 kg na ha, t.j. približno 1000 kg več kakor v preteklem letu. Izredno ugodno je stanje zaječarskih vinogradov, ki bodo dali nad 4.000 kg grozdja na hektar.

V Bosni in Srbiji zatrjujejo, da že 10 let niso **slive** tako dobro obetale kakor letos. Za izvoz sliv v svežem stanju pridejo v poštev tržišča v Grčiji, Nemčiji, Avstriji, Švici in Italiji. Računajo, da bo podjetje «Vočar» v Valjevu v 7 okrajih kupilo okoli **500 vagonov** suhih sliv.

V Vojvodini in v velikem delu Srbije in Hrvatske že žanjejo **pšenico.** Po vseh poročilih je letošnji pridelek večji kakor je bil lanski. **Pričakujejo padec** cene pšenice. Cena ječmena je v kratkem času nazadovala na polovico, tako da stane novi ječmen v Beogradu 35-40 din kg. Enaka cena je približno tudi v drugih krajih Srbije. V Vojvodini se je stara pšenica pocenila od 120 nad 90-100 din. Računajo, da bo cena še nazadovala in dosegla 45 din za kg.

## Naše strokovne šole je treba zaokrožiti v celoti

**Naše strokovno šolstvo, ki se v zadnjih letih po zaslugi požrtvovalnih profesorjev in vztrajnih dijakov tako lepo razvija, še ni dovolj zaokroženo. Od leta do leta ponavljamo zahtevo po višji obrtni, industrijski ali tehnični šoli — kakor bi jo pač imenovali — da bi sposobnejši absolventi sedanjih obrtnih (industrijskih) šol lahko nadaljevali svoje študije in se tako priborili tudi do neodvisnega poklica. Danes študira na vseh naših strokovnih šolah (razen trg. akademije) okoli 500 dijakov. Ni dvoma da bi to število dalo dovolj kandidatov za višjo obrtno (industrijsko) šolo. Poskusno vpisovanje, ki ga je vojaška uprava sama odredila pred dvemi leti, je to dovolj jasno dokazano**

**Poleg tega so nam nujno potrebni večerni in nedeljski tečaji za specializacijo delavstva, kakor jih imajo Italijani na ducate. Na teh brezplačnih tečajih se vajenci in delavci po svojem običajnem dnevnem delu specializirajo v elektrotehniki, mehaniki, mizarstvu itd. Moderna industrija in obrt zahtevata specializirane delavce. Tudi kamnoseški tečaj bi bil na mestu. Takšne italijanske tečaje vzdržuje v Trstu italijanski zavod «INAFLI» (Istituto nazionale per l'addestramento e perfezionamento di lavoratori industriali). Učnih moči za takšne tečaje imamo dovolj. Treba je le poiskati primerne prostore in financirati to akcijo. Za to naj poskrbijo pristojna oblastva.**

**Naj še omenimo, da je dosedanja izkušnja pokazala, da so se absolventi naših strokovnih šol na delu popolnoma obnesli. Tako se dogaja, da tudi podjetja druge narodnosti iščejo absolvente rojanske industrijske šole. Večjega priznanja si naše šole niso mogle priboriti.**

## *Kako živijo Avstrijci*

*Od Trbiža do Salzburga stane brzi vlak 32 šilingov — vožnja s taksijem s Salzburške postaje do gradu »Leopoldskron«, kjer je nastanjen Ameriški študijski seminar, 30 šilingov. Prva razdalja znaša 217 km, druga največ 3 km. Pa pravijo, da bo avtomobil izpodrinil vlak!*

*Salzburg je res mednarodno turistično središče, ki privablja tujce s svojimi starodavnimi cerkvami, jezeri in planinami ter s svetovno znanimi gledališkimi predstavami (Festspiele) v Mozarteumu in na trgu pred stolnico; toda razlika med ceno vožnje v taksiju in po železnici je vendar previsoka. Po najnovejših napovedih nameravajo Avstrijci zmanjšati to razliko tako, da bodo podražili železnico . . . Ako se zdi potniku ta razlika prevelika se lahko pritoži na posebni dopisnici, ki mu jo izroči obmejna policija, ko prestopi avstrijsko mejo in je naslovljena na avstrijski turistični urad.*

*Primerjava avstrijskih cen in avstrijske življenjske ravni z našim razmerami, bo lažja, ako navedemo tudi zaslužek današnjega Avstrijca. »Regierungsrat« (višji državni uradnik) zasluži po 30 letih službe okoli 1.300 šilingov na mesec (šiling velja okoli 25 lir), drugi uradniki povprečno 800 do 1.000 šilingov, mehanik 4,5-5 šilingov na uro (torej okoli 950 šil. na mesec), ženska moč v tovarni okoli 500 šil. na mesec.*

*Za hrano potrošiš v družini okoli 180-200 šilingov na teden za osebo. Ržen kruh stane 2,40, jajce 0,85-0 95, meso po kakovosti okoli okoli 20 šil. in prav toliko sir. Za moško obleko plačaš 800-1.000 šilingov, za par moških čevljev 220-300 šil., za moško srajco 100-150 šilingov.*

*Upokojeni železničar (kondukter) prejema okoli 700 šil. pokojnine na mesec t. j. ne mnogo manj kakor znaša plača aktivnega železničarja. (Primerjaj te pokojnine s pokojninami na Tržaškem, ki so mnogo izpod rednih plač).*

*Na Salzburzanih ne opaziš bede. Pravijo, da je treba to okolnost pripisati razvitemu turizmu in Američanom; v drugih avstrijskih deželah je nekoliko slabše. Značilen doživljaj: Upokojena železničarja vprašaš, koliko stane kg kruha. »Pravzaprav niti ne vem, ti odgovori, kruh kupuje moja žena«. Kdor ne ve za ceno kruha, pač ne živi v stiski.*

*V Salzburgu stane »pension« (soba s hrano) od 40 šilingov navzgor na dan. Ako menjaš liro po tečaju 25 lir za šiling stane pension okoli 1000 lir. Avstrijski hotelski stroški so torej neprimerno nižji kakor na Tržaškem ali pa v Italiji. Od tod naval tujcev na Avstrijo.*

*Preseneti te v tramvaju napis »Pozor pred žeparji!« Miniaturno kladivce, pritrjeno na steno mestnega avtobusa, s podpisom »S tem kladivcem razbi šipo v primeri nesreče!« je pravi simbol natančnosti mestnih očetov in njihove skrbi za življenje meščanov — gotovo pa samo simbol!*

*Silno poceni so v Avstriji železarski izdelki, kakor razno orodje za gospodinjstvo in vse vrste obrti. Tako lahko prisostvuješ v Salzburgu značinemu prizoru: Avtobus s preprostejšimi italijanskimi izletniki se ustavi in ti se kar vsujejo v trgovine z železnino. Nemških proizvodov je v Avstriji prav malo na prodaj. Knjige so v Avstriji prav tako drage kot drugod po svetu. Šolski atlas stane n. pr. 80 šilingov. Za vožnjo na tramvaju ali avtobusu plačaš 0,70 šil. (okoli 18 lir). Potnikovo pozornost zbuja izredna prožnost avstrijskih avtobusov, ki se odlikujejo tudi po povsem preprosti zunanjosti. Učinkuje brzina cestnega prometa, ki pa nikakor ni na škodo varnosti.*

*Tablica »Danes počitek« (Heute Ruhetag) na gostinskih obratih priča, da je poskrbljeno za počitek nameščencev in lastnikov teh obratov med tednom, ker so lokali v nedeljo zaprti. Hkrati je to znamenje urejenih razmer.*

L. B.

# Kako plačujejo davke na Angleškem

## Praktično odmerjanje in pobiranje davkov

Cenijo, da je v preteklem finančnem letu, (do marca 1951) na Angleškem. znesla sama dohodnina 1.388 milijonov funtov šterlingov, dopolnilni dohodninski davek pa 120 milijonov funtov. Omenjena davka predstavljata približno dve petini vseh rednih državnih dohodkov v finančnem letu 1950-51. Oba sta neposredna davka. Njima so podvrženi dohodki iz vsakovrstnih poslov ali drugi dobički, dohodki iz plač in mezd, dohodki od hiš in zemlje, dividende in drugi.

Računajo, da od 50 milijonov prebivalcev plačuje v Angliji 15 milijonov dohodnino. To predstavlja velik odstotek za katero koli državo. Če upoštevamo davčne odstotke, ki jih na splošno plačujejo po drugi svetovni vojni, nam bo jasno, da si je Anglija nalagala visoka bremena, da bi mogla vzdrževati svojo socialno službo in kriti stroške, za obrambo.

Osnove dohodninskega davka delijo v pet skupin. V prvi dve skupini sodijo dohodki od nekaterih poljedelskih zemljišč in obresti, ki ne predstavljajo posebno velikih vsot.

KAKO SE DOLOČI DAVČNA PODLOGA

Poslovni svet plačuje dohodnino na podlagi dobičkov iz predhodnega poslovnega leta, ki začenja vsako leto s 6. aprilom. Poslovni dobiček ugotavljajo po predpisih, ki predvidevajo določene odbitke za letno obrabo inventarja. Družbe z omejeno zavezo plačujejo od svojih dobičkov po 9 šilingov od vsakega funta in ne uživajo davčnih osvoboditev, ki jih predvideva zakon za fizične osebe. Ta podjetja plačujejo dohodnino enkrat na leto, in sicer meseca januarja. Za odmero dohodnine odštejejo od dohodkov omenjenih družb obresti in dividende, ki jih plačajo delničarjem in družabnikom, ki sami plačujejo od teh dohodkov svoj davek, ki ga pa lahko zahtevajo nazaj, če njihovi skupni dohodki ne presegajo višine letnih dohodkov ,ki so davka prosti, kakor smo že pojasnili.

Poslovna podjetja posameznikov in družbe z neomejeno zavezo, ki ne polagajo javno svojih poslovnih računov, se sporazumevajo z davčnimi nadzorniki glede višine njihove dohodnine, ki jo plačujejo v polletnih obrokih meseca januarja in julija, in sicer osebno na podlagi njihovega skupnega letnega dohodka po odbitku tistih zneskov, ki so po že navedenih predpisih oproščeni davka

PLAČAJ, ČIM ZASLUŽIŠ!

Največjo skupino davčnih obvezancev predstavljajo delavci in nameščenci. Ti plačujejo davek po načinu: «Plačaj, čim zaslužiš», ki so ga uvedli aprila meseca 1944, da bi poenostavili pobiranje davkov od teh davčnih obvezancev in sproti zbrali dohodnino, čim prejme davčni obvezanec svoj zaslužek. Ta davek pobirajo od delodajalca, ki ga odteguje od mezd in plač, kadar jih izplačuje. To bi bil torej davek na tekoči zaslužek.

Za pobiranje tega davka so uvedli poseben način izračunavanja in posebne tablice z davčnimi količniki za odračunavanje davka od tedenskih plač. Pred začetkom vsakega davčnega leta razpošljejo tem davčnim obvezancem natančen pregled davčnih količnikov ne glede na to, ali zaslužijo na teden le nekoliko funtov, ali pa mnogo tisočev na leto, da si lahko vsak sam točno izračuna davek, ki ga bo moral plačati.

TABLICE ZA OBRAČUNAVANJE DOHODKOV

Davčni uradi razpošiljajo tudi delodajalcem davčne količnike za njihove delavce in nameščence, poleg tega še za vsakega nameščenca poseben listek, kjer zabeležujejo odbitke za davek, in tablice za izračunavanje dvka, ki ga odbijajo od tedenskih plač. **Te tablice omogočajo, da delodajalci hitro in pregledno izračunajo posamezne in skupne odbitke od plač njihovih delavcev. Velika prednost plačevanja davka sproti po prejemu zaslužka je v tem, da pri pobiranju dohodninskega davka takoj upoštevajo vse spremembe dohodkov, ki bi nastale zaradi bolezni delavca ali nameščenca in v sličnih primerih, ali če so se njihove družinske ali osebne razmere tako spremenile, da se zmanjša njegova davčna osnova, kot na primer, če se je nameščenec ali delavec poročil, ali če se mu rodi otrok in slično.**

Končno je še velika skupina dohodninskih obvezancev, ki jo predstavljajo hišni ali zemljiški posestniki. Pri teh je v glavnem davčna osnova najemnina ali zakupnina nepremičnin, ali pa njihova najemninska, oziroma zakupninska vrednost, ki jo izračunajo. Po odbitku izdatkov, ki jih je dotični davčni obvezanec imel zaradi svoje nepremičnine v minulem letu, izračunajo kosmato letno najemninsko vrednost dotičnih nepremičnin. Od te lahko odštevajo točno določene zneske za letna popravila dotičnih nepremičnin. Ti odbitki so različni po velikosti kosmate letne najemninske ali zakupninske vrednosti teh nepremičnin. Kar ostane po teh odbitkih, je čista najemninska, oziroma zakupninska vrednost, ki jo prištejejo k ostalim dohodkom dohodninskega obvezanca, da lahko ugotovijo celotno osnovo njegovega davka.

GORDON CUNNINGS

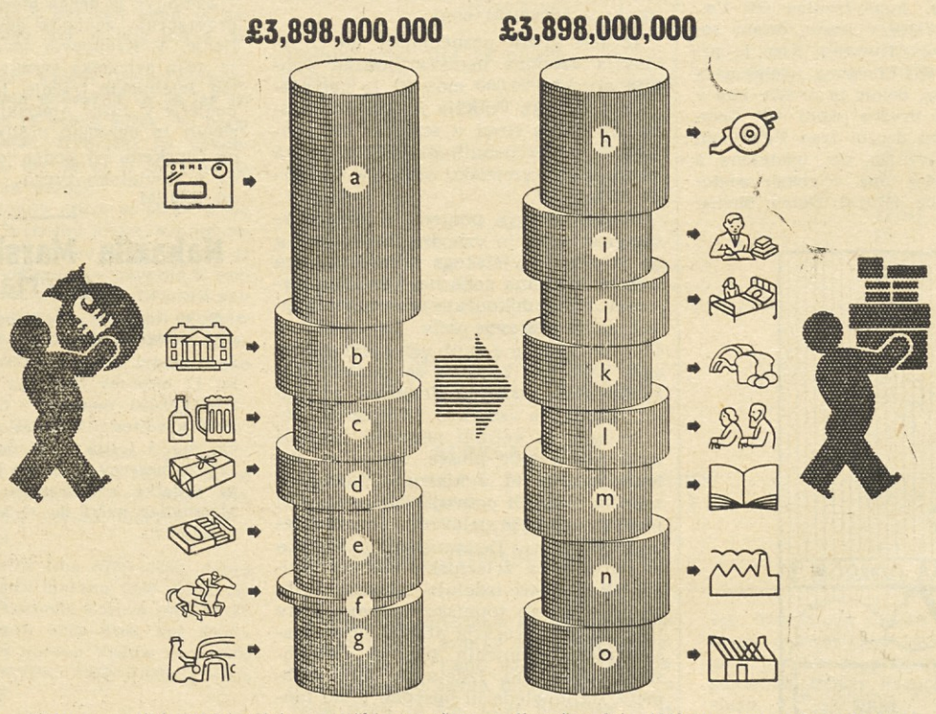


**Stebra na sliki predstavljata angleški proračun za finančno leto 1950-51. Levi steber predstavlja državne dohodke po njihovih virih v skupnem znesku 3898 milijonov funtov šterlingov. Ti viri so: a) neposredni davki in dopolnilni davki, b) davki na dediščine, davki na dobičke in drugo, c) trošarina na alkohol, d) davek na poslovni promet, e) trošarina in tobak, f) pristojbine za zabave in prenočevanja, g) pristojbine za avtomobile, koleki in drugo. — Levi steber predstavlja po glavnih namenih — prav tako v skupnem znesku 3898 milijonov funtov šterlingov — državne izdatke, in sicer: h) za obrambo, i) za prosveto, za državne podpore, za zidavo stanovanjskih hiš itd., j) za zdravstvo, k) državni prispevki za prehrano, l) pokojnine, družinske doklade in državni prispevki za državno zavarovanje, m) obresti za vojna posojila, za državne zadolžnice, za obrambno posojilo in slično, n) za izdatke za javna dela, za državno upravo, za kolonije, za radijske oddajne postaje in drugo in o) državne investicije.**

KDO NE PLACUJE DOHODNINE

Dohodnine ne plačujejo: neporočene osebe od letnega dohodka do višine 110 funtov šterlingov, poročene pa do 180 funtov; za vsakega otroka izpod 16 let ali tistega, ki še študira, je oproščenih po 60 funtov letnega dohodka. Dalje ne plačujejo dohodnine vdove in vdovci, oziroma osebe, ki nimajo nikogar, da bi jim nadzoroval otroke, če so odsotne od doma, za njihovo hišno pomočnico od letnega dohodka do 50 funtov šterlingov; prav tako za vsakega sorodnika, ki ga mora vzdrževati ali podpirati davčni obvezanec. Toda ta znesek se zniža za en funt za vsaki funt šterling, ki preseže 70 funtov letnega dohodka dotičnega sorodnika; nadalje hčerke, ki hodijo v službo, da bi lahko skrbele za starega ali pohabljenega davčnega obvezanca do višine 25 fnntov letnega dohodka. Zakon predvideva tudi davčne oprostitve za premije življenjskega zavarovanja v razmerju, v katerem jih plačuje davčni obvezanec.

Osebe s pridobitnimi dohodki so oproščene dohodnine do 1/5 dohodkov, če ne presežejo letnih 400 funtov. Prav tako ne plačujejo dohodninskega davka osebe, ki so dovršile 65 leto, v kolikor njihovi nepridobitni dohodki letno ne presežejo 500 funtov. Poročena žena plačuje dohodnino, če je zaposlena, prav tako kot neporočene osebe in njeni pridobitni dohodki, plača ali mezda, se posebej obdavčijo, medtem ko prištevajo pri odmerjanju dohodnine njene nepridobitne dohodke k dohodkom njenega moža.

Kar preostaja po dobitku dohodkov, ki niso podvrženi davku, je dohodninska osnova. Danes plačujejo v Angliji dohodnino v temle razmerju: za prvih 50 funtov šterlingov dva šilinga in šest penijev, od nadaljnjega zneska letnega dohodka do 200 funtov 5 šilingov, 9 šilingov pa od letnega dohodka nad 200 funtov. Dopolnilni dohodninski davek plačujejo le, če letni dohodek preseže 2.000 funtov. Pri odmerjanju dopolnilnega dohodninskega davka, prištevajo dohodkom moža tudi pridobitne ali nepridobitne dohodke žene. Dopolnilni davek narašča potem postošilingov za vsak funt od letnih 2000 do 2.500 funtov šterlingov dohodka. Dopolnilni davek narašča potem postopoma pri letnih dohodkih nad 2.500 funtov šterlingov do deset šilingov in šest penijev za vsak funt šterling nad 20 tisoč funtov šterlingov dohodka na leto.

Dohodnine ne plačujejo neporočene osebe za dohodke do 145 funtov šterlingov, do 233 funtov poročene osebe brez otrok, če njihove žene ne služijo; do 308 funtov letnega dohodka poročeni možje z dvema otrokoma. Pri izračunavanju teh letnih dohodkov odbijejo prispevke, ki jih plačujejo davčni obvezanci za državno zavarovanje.

Tako plačujejo v Angliji na primer od letnega dohodka 350 funtov, neporočene osebe 36 funtov, poročeni možje brez otrok 18 in 3/4 funta, poročeni možje z enim otrokom pet funtov; pri letnem dohodku 500 funtov šterlingov pa plačujejo 74 funtov, oziroma 48 in 3/4 funta šterlinga, 33 in 3/4 funta in poročeni možje z dvema otrokoma 18 in 3/4 funta dohodninskega davka za leto; pri 100 funtov letnega dohodka pa plačujejo dotične skupine davčnih obvezancev 254, 222¾, 195¾ in 168 3/4 funtov šterlingov letne dohodnine.

# Gibkejše poslovanje mednarodne banke

## Nad 1 milijardo dolarjev posojil

Ob peti obletnici Mednarodne banke za obnovo je njen predstavnik izjavil, da je banka, odkar so jo ustanovili, 22tim od njenih 49. članic posodila vsega nad 1.113 milijonov dolarjev. Govornik je pojasnil, da je 392,200.000 dolarjev od te skupne vsote služilo za ustanovitev in pospeševanje industrije, 273,025.000 dolarjev za elektrifikacijo, 285,500.000 dolarjev za prevoz, 89 milijonov dolarjev za poljedelstvo, 42 milijonov 100.000 dolarjev za namakanje in rečno nadzorstvo in 30,800.000 za komunikacije (promet).

Govornik je nadalje dejal, da je banka v minulih petih letih posodila od ravnokar omenjene vsote evropskim državam vsega 559,950.000 dolarjev; od teh 250,000.000 dol. samo od vojne razorani Franciji, državam latinske Amerike skupno 267,957.000 dol., od teh 105,000.000 dol. samo Braziliji. Aziji in državam Srednjega vzhoda 126,100.000 dol., od teh je največ dobila Indija, in sicer 62,500.000 dol.; Avstraliji 100 milijonov dol. in afriškim državam vsega skupaj 57,500.000 dolarjev.

Mednarodna banka je junija prvič, od kar obstaja, odobrila posojilo neki državi v nedolarski valuti. Banka je namreč sklenila dogovor z Islandijo, po katerem ji bo podelila posojilo v vrednosti 875.000 funtov šterlingov, toda izplačala ga bo le delno v funtih, ostali del pa v francoskih frankih, danskih in norveških kronah. S tem denarjem bo Islandija nakupila na Švedskem, v Angliji, v Nemški zvezni republiki, na Danskem in Norveškem opremo za povečanje proizvodnje električne energije.

Predsednik banke E. R. Black je v zvezi s tem posojilom izrazil svoje zadovoljstvo, da je končno sodelovanje med državami članicami Mednarodne banke za obnovo in razvoj omogočilo tudi to vrsto posojil, ki je po njegovem mnenju nov korak naprej h gibčnejšemu in obširnejšemu poslovanju banke. Povedal je tudi, da je možno dati posojilo v nedolarski valuti le z dovoljenjem držav, ki so dale banki na razpolago svoje valute; vse države so v tem primeru rade privolile.

NOV GOSPODARSKI LIST

Trgovinska agencija FLRJ v Beogradu je pričela izdajati vsak teden «Trgovinski pregled», ki prinaša zlasti poročila o razvoju cen na domačem trgu. **Po teh poročilih nazadujejo cene živilom po vsej državi.** V Beogradu plačujejo danes svinjsko mast po 350 din kg. Olje je še vedno drago in stane v Beogradu 500, na Reki celo 580 din. Cene masla nazadujejo; kg stane v Nišu 350. Sveže svinjsko meso stane v Beogradu 180, v Ljubljani 230, v Zagrebu 200-230; mleko v Beogradu 26 v Ljubljani 24, v Zagrebu 20, na Reki 20-25; grah v Beogradu 6-14, Zagrebu 12, Mariboru 20, na Reki 24; krompir v Beogradu 35, Zagrebu 44, Splitu 40, na Reki 50 lir za kg.

# Prvi general z rož'co v gumbnici - drugi z nasmehom na ustnah

*Tržaški velesejem je dal pobudo sotrudniku milanskega lista «Corriere della Sera» Enzu Grazziniju, da po zunanjih znamenjih in vedenju starega in novega poveljnika angloameriške cone STO označi politiko angleških generalov, oziroma Anglije na Tržaškem.*

*Prejšnji poveljnik gen. Airey je prišel na otvoritveno svečanost velesejma »z rož'co v gumbnici, poroča Grazzini, in je govoril v italijanščini, sicer s trdo izgovarjavo, toda v italijanščini. General Airey je branil italijanstvo Trsta s »potegnjeno sabljo« (po naše, z vso vnemo), ugotavlja dopisnik.*

*Novi poveljnik gen. Winterton je sicer ob nastopu svoje službe izjavil, da pozna Tržačane še iz časov, ko se je l. 1918 boril na Piavi, toda potem se je zaprl vase in mesece in mesece ni z nobeno kretnjo pokazal, v kakšnem duhu bo vladal: Ali bo hodil po stopinjah generala Aireya in s »potegnjeno sabljo« branil italijanstvo Trsta ali bo ubral novo pot. No, po dolgih mesecih pričakovanja se je g. Winterton pokazal na tržaškem sejmu z nasmehom na ustnicah. To je bil pravi resnični nasmeh gen. Wintertona, nasmeh, ki je pri poslušalcih zbudil spomin na njegovo izjavo o Piavi.*

*Dopisnik opisuje na to gospodarski uspeh sejma. »Toda pravi uspeh velesejma predstavlja nasmešek angleškega generala (Wintertona) « zaključuje g. dopisnik Grazzini. Gen Winterton, ki je strahovito vojaški človek in zaprt v svoj mandat, pravi dalje, govori s preudarkom in diplomatsko ter se ne bi nasmehnil iz lastne pobude, kakor je morda delal gen. Airey, ako bi za to ne imel predhodnega pristanka londonske vlade. Po njegovih ustnicah se je nasmehnila Anglija«.*

*V svojem drugem dopisu iz Trsta (30. VI.) ni več takšen optimist in namesto nasmeha gen. Wintertona vidi vse črno, prave strahove. Straši ga Busz (British — United States zone — Angloameriška cona) in druga znamenja kakor: pripravljanje na ustanovitev kasacijskega sodišča v Trstu, cenzura govora predsednika sejmske uprave (menda s strani ZVU), nezaželena prisotnost tržaškega župana Bartolija, ki je na glasu izrazitega iredentista, pri otvoritveni svečanosti itd.*

*Po dopisnikovem mnenju so to znamenja, da dela gen. Winterton za konstituiranje STO, torej za preprečitev združenja Trsta z Italijo.*

*Zagonetno je, od kod ta preobrat pri dopisniku (od izrednega optimizma do najbolj črnega pesimizma) v teku samih treh dni. Zagonetno je tudi, kako je g. Grazzini opazil nasmešek gen. Wintertona med govorom na otvoritveni predstavi, ki je bila v soboto popoldne in ne v nedeljo zjutraj kakor poroča on, verjetno si je dopisnik že nabavil televizijski aparat.*

## *Glas iz občinstva*

### *Ko kupuješ čevlje*

*G. urednik! Morda se Vam bo zdela zadeva brezpomembna; mislim pa, da je za današnje čase, ko je zaslužek tako trd, praktične vrednosti. Poglejte, zakaj gre:*

*Kupil sem sandale precej čedne zunanjosti in plačal 4.800 lir. Že prvi dan me je noga začela hudo skeleti. Nesel sem čevelj k čevljarju, ki je pač najbolj poklican da v takšnih zadevah posreduje. Ta je takoj ugotovil, da so sandali sešiti z jekleno žico, ki se je zarivala v nogo. Izvlekel je posamezne jeklene šive in nekaj dni je dobro. Kmalu me je podplat zopet začel zbadati na drugem mestu. Zopet so primoleli na dan jekleni šivi. Vzel sem klešče in jih sam izdrl. Čez nekaj dni se je igra ponovila. Kot praktičen človek sem klešče pustil kar na oknu v spalnici. Tako si izdiram dan za dnem jeklene šive in ko prispem okoli vsega podplata pojde seveda sandal narazen.*

*Ta sodobni izdelek nosi ime neke tovarne v Valenzi. Ako bi se slučajno tovarnarji iz Valenze oglasili, sem pripravljen postreči z imenom podjetja.*

## Nove osebne izkaznice

Nove osebne izkaznice bo pričela izdajati tržaška občina (urad v Ul. Malcanton št. 3 — od 8 — 13,30). Izkaznice bodo obnovljene tistim, ki so jim bile izdane pred 1. januarjem 1949. Stare izkaznice veljajo tri leta od dneva, ko so bile izdane. Od 16. julija dalje naj pri omenjenem uradu zahtevajo izkaznico tisti, ki jim je bila stara izdana v času od 2. - 31. avgusta 1948. Kdor še nima izkaznice in ima pravico do nje na podlagi ukaza 193 (9. VI. 1948) in 228 (15. XII. 1949), lahko tudi zahteva osebno izkaznico. V drugih primerih je treba priložiti staro izkaznico, tri fotografije kakor za potni list. Prosilec mora biti pristojen v Trstu.

ZVISANJE SODNIH KAVCIJ IN DENARNIH KAZNI

Odlok Zavezniške vojaške uprave št. 116 ,zvišuje nekatere sodne kavcije in denarne kazni, ki jih določata zakonik za civilni postopek in zakonik za kazenski postopek.

ODSKODNINA ZA PODRŽAVLJENO IMETJE V JUGOSLAVIJI

Italijanski poslanski zbornici je bil te dni predložen zakonski načrt, ki predvideva izplačilo predujma na račun odškodnine, ki jo bo plačala Jugoslavija italijanskim državljanom v smislu jugoslovansko-italijanskega sporazuma z dne 23. XII. 1950.

Curih, dne 29. junija

# *VALUTE NA PROSTEM TRGU V CURIHU*

| Država — Vrednost | švic. fr. | belg. fr. | pezet | funtov | fr. fr. | šil. | dol. | lir | šv. kr. | n. m. | hol. fl. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Belgija — 100 belg. fr. | 8,23 | 100,00 | 95,09 | —.14.8 | 709 | 52,64 | 1,90 | 1 219 | 11,42 | 8,84 | 7,44 |
| Španija — 100 pezet | 8,65 | 105,08 | 100,00 | —.15.5 | 746 | 55,36 | 1,99 | 1 281 | 12,01 | 9,30 | 7,83 |
| Vel. Britanija — 1 šiling | 11,25 | 136,78 | 130,06 | 1.—.— | 969 | 72,00 | 2,59 | 1 667 | 15,62 | 12,10 | 10,18 |
| Francija — 1000 fr. fr. | 11,60 | 141,10 | 134,10 | 1.—.7 | 1000 | 74,24 | 2,67 | 1 719 | 16,11 | 12,47 | 10,50 |
| Avstrija — 100 šilingov | 15,63 | 189,97 | 180,64 | 1.7.9 | 1347 | 100,00 | 3,60 | 2 315 | 21,70 | 16,80 | 14,14 |
| ZDA — 10 dolarjev | 43,40 | 527,67 | 501,74 | 3.17.2 | 3741 | 277,77 | 10,00 | 6 430 | 60,28 | 46,67 | 39,28 |
| Italija — 10.00 lir | 67,50 | 820,67 | 780,35 | 6.—.— | 5819 | 432,00 | 15,55 | 10 000 | 93,75 | 72,58 | 61,09 |
| Švedska — 100 šv. kr. | 72,00 | 875,38 | 832,37 | 6.8.— | 6207 | 460,80 | 16,59 | 10,667 | 100,00 | 77,42 | 65,16 |
| Nemčija — 100 nem. mark | 93,00 | 1130,70 | 1075,14 | 8.5.4 | 8017 | 595,20 | 21,43 | 13 778 | 129,17 | 100,00 | 84,16 |
| Nizozemska — 100 hol. fl. | 110,50 | 1343,46 | 1277,45 | 9.16.5 | 9526 | 707,20 | 25,46 | 16 370 | 153,47 | 118,82 | 100,00 |

# CENE SUROVIN PADAJO

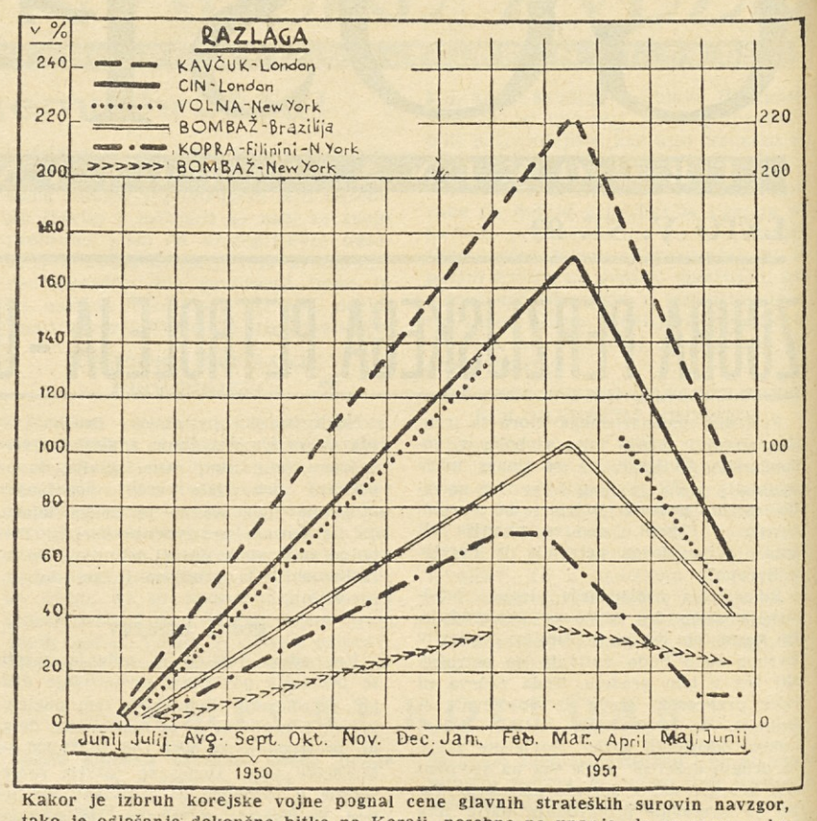


**Kakor je izbruh korejske vojne pognal cene glavnih strateških surovin navzgor, tako je odlašanje dokončne bitke na Koreji, posebno pa upanje, da se spor ne bo razširil, povzročilo padanje cen teh surovin. V zadnjem času nazadujejo zlasti kavčuk, cin, volna, kopra in deloma tudi bombaž.**

# PROMET v pristanišču

Med 17. in 30. junijem se je promet v tržaškem pristanišču razvijal takole:

TRŽAŠKE IN ITALIJANSKE LADJE

»Monreale« je priplula iz Corpus Christi s tovorom in prazna odplula v ZDA. Iz Genove je »Anna Maria« pripeljala 200 ton blaga in se vrnila z drugim tovorom. Petrolejska ladja »Indiana« je iz Sidona pripeljala 8340 ton mineralnega olja in odplula prazna v Sidon. »Titania« je priplula iz Aleksandrije s 112 t raznega blaga in se vrnila z lesom. »Monstella« je prispela iz New Orleansa s 413 tonami raznega blaga in odplula v Tampo prazna. Iz Benetk je priplula »Rialto« prazna in odplula v Carigrad prazna. »Luisa« je priplula iz Tržiča prazna in odplula v Port Said prazna. Priplule so: »Resi« iz Rio Marina s 700 t rud, »San Antonio«« iz Benetk prazna, »Barletta« iz Carigrada s 571 t raznega blaga, »Leme« iz Vancouvra s 759 t raznega blaga, »Adriatico« iz Marsale z 68 t raznega blaga, »Otranto« iz Carigrada s 750 t kroma, »Gerusalemme« iz Durbana s tovorom 59 t, »Carlotta« iz Rio Marina z 2694 t rud, petrolejska ladja »Aurora« iz Tripolisa z 10.677 t mineralnega olja. Odplule so: »Astra« v London natovorjena, »Giovanni Bottiglieri« v Manfredonijo prazna, »Aldebaran D.« v Benetke prazna, »Risano« v Bombaj z 835 t raznega blaga, »Enrica« v Iskenderum prazna, »Hosanna« v Croton prazna, »Marco Foscarini« v Buenos Aires natovorjena, »Abbazia« v Hajfo z raznim blagom, »San Giorgio« v Benetke prazna, »Loredan« v Carigrad natovorjena.

JUGOSLOVANSKE LADJE

»Srbija« je priplula iz New Yorka z 257 t raznega blaga in odplula je na Reko natovorjena. »Pula« je iz Nemoura pripeljala 1000 t blaga in odplula na Reko s tovorom. Iz Aleksandrije je prispela »Titograd« z 210 t raznega blaga in se vrnila z raznim blagom. »Užice« je odplula s tovorom v Hajfo, »Sarajevo« pa v Aleksandrijo s tovorom. Z Reke je priplula »Sabac« z manjšim tovorom.

GRSKE LADJE

»Ekaterini« je priplula iz Pireja z manjšim tovorom in odplula v Benetke prazna. Iz Pireja je priplula »Andriana« prazna; natovorila je les in odplula v Aleksandrijo. »Pavlos G.« je odplula v Patras natovorjena. Priplula je »Mariela« s Krfa z 80 t blaga in odplula v Smirno z lesom. »Astipalea« je priplula iz Benetk prazna.

AMERIŠKE LADJE

»Henry Stevenson« je priplula iz New Yorka s tovorom 5000 ton in se vrnila natovorjena. »Excellency« je iz New Yorka pripeljala 717 t raznega blaga ter odplula natovorjena v Hajfo. »Minot Victory« je priplula iz New Yorka s 364 tonami raznega blaga in odplula v Pirej prazna. V Baltimor je odplula »Legion Victory« prazna.

Angleški ladji sta odpluli: »Hana« v Liverpool z raznim blagom in »Olavus« v Gedalo z lesom. **Izraelska** ladja »Komemiut« je priplula iz Hajfe prazna. **Kostariška** ladja »Marinella« je odplula v Melbourne z raznim blagom. **Argentinska** ladja »Rio Quinto« je odplula v Buenos Aires natovorjena. **Holandska** ladja »Odisseus« je priplula iz Amsterdama s 770 t raznega blaga in se vrnila v Amsterdam natovorjena. **Izraelska** ladja »Dromit« je priplula iz Hajfe z 10 t raznega blaga. A.

ITALIJANSKA AVTOMOBILSKA TOVARNA »Lancia & Co.« (Turin) je imela po bilanci za leto 1950 194,5 milijonov lir **zgube**, medtem ko je prejšnje leto dosegel čisti dobiček 108,3 milijona lir.

**PROIZVODNJA JEKLA V POSARJU** se tako naglo razvija, da je že dosegla povprečno 213.000 ton surovega jekla na mesec.

**SILVIO SERIN**

*Import - Export*

**TRIESTE**

**VIA MADONNA DEL MARE 4 - TEL. 80-80**

**CUSCINETTI A SFERE ED A RULLI**

**Utensileria - Strumenti di misura**

**Kroglični in valjčni ležaji**
**Orodje - Aparati za merjenje**

ZALOGA JESTVIN NA DEBELO

MISLEJ JOŽKO

Trst, Ulica del Monte 18

TELEFON 93 861

Dobavlja suhomesne in mlečne izdelke, konservirane ribe in razne druge izdelke

*Obiščite naše skladišče!*

**MEHANIČNA DELAVNICA**

**ALBINO GOMBAČ**

**ULICA DELL'AGRO 10 - TRST - TELEFON ŠTEV. 96-130**
**(VHOD IZ ULICE DELLA TESA)**

Najmodernejši tržaški obrat za retifikacijo na strojih «BERCO» — Retifikacija in zrcalno glajenje cilindrov od mikro-motorja do ladijskih motorjev

Retifikacija vsakovrstnih kolenastih gredi, vključno OM 100 KS, Titanus i. t. d.

Priprava za retifikacijo poedinih cilindrskih puš. Vlaganje cilindrskih puš — Aparat za kontrolo trdote BRINELL — Priprava za vravnoteženje kolenastih gredi in transmisij

Retifikacija ventilov — Priprava za struženje glavnih in ojničnih ležajev — Posebna naprava za mehanično struženje ojnic — Hidravlična stiskalnica

ZASTOPSTVO ZA TRST IN GORICO NEPREKOSLJIVIH BATOV

**FRIGOBOR in SUPERFRIGOBOR**

Bati ki povečajo tehnični učinek in imajo trojno trajnost

Zastopstvo tovarne **«TINELLI»** — Predelava «Diesel motorjev s predmešanjem» na «sistem direktnega vbrizganja»

Zastopstvo tovarne **«ANGELLINI»** — Kromiranje kolenastih gredi na elektro-galvanski podlagi — Trdota od 630 do 900 Brinell — Srednja vzdržljivost 250.000 km — Možnost naknadnega razkromiranja in ponovnega kromiranja brez rabe ponovne retifikacije

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA
SEDEŽ, TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10/I. - TELEFON ŠT. 78-08

# V primeru bolezni trgovskih uslužbencev

Nova pogodba za osebje trgovinskih podjetij, ki velja od 1. januarja t. l. dalje, vsebuje naslednja določila za primer bolezni uslužbenca:

V prvi vrsti mora uslužbenec najkasneje naslednji dan po izostanku iz službe zaradi bolezni javiti delodajalcu vzrok izostanka. Na zahtevo delodajalca mora tudi predložiti zdravniško spričevalo in se podvreči tudi morebitnemu kontrolnemu pregledu. Ako uslužbenec ne javi vzroka izostanka v gornjem roku, se njegov izostanek ima za neopravičenega z vsemi posledicami, kot so razne disciplinske kazni, odtegljaj od službenih prejemkov in podobno.

Delodajalec ne sme uslužbenca odpustiti za časa bolezni; vendar sme delodajalec odpustiti uslužbenca tudi v času bolezni, toda iz drugih utemeljenih razlogov, kot n. pr. nezvestobe napram podjetju, nepoštenosti in podobno ali zaradi skrčenja osebja.

Pravica do ohranitve službenega mesta traja pa le določeno dobo, po izteku katere sme delodajalec uslužbenca odpustiti tudi samo iz razloga bolezni. Pravica do ohranitve službenega mesta traja: a) za uradnike in delavce, ki so pri podjetju manj kot 2 leti, 3 mesece; b) za uradnike in delavce, ki so pri podjetju nad 2 leti, 6 mesecev in c) za uradnike, ki so pri podjetju nad 10 let, 9 mesecev.

Čas bolezni se šteje v čas službovanja pri podjetju z vsemi posledicami v pogledu poviškov, dopusta in drugih pravic uslužbenca.

Za časa bolezni pripadajo uslužbencu dajatve s strani Zavoda za bolezensko zavarovanje (zdravljenje, hranarina in drugo) v smislu zadevnih predpisov.

Poleg tega pa pripada uslužbencu za določeno dobo bolezni del prejemkov tudi s strani delodajalca. Ta mora plačevati uslužbencem z uradniško kvalifikacijo: a) do 5 let službe: prvi mesec celotno osnovno plačo, naslednja dva meseca polovico osnovne plače; b) od 5 do 10 let službe: dva meseca celo osnovno plačo, štiri mesece polovico osnovne plače in c) nad 10 let službe: tri mesece celo osnovno plačo, šest mesecev polovico osnovne plače.

Uslužbencem, ki nimajo uradniške kvalifikacije, pripada polovica tega, kar prejemajo uslužbenci z uradniško plačo, t. j. polovico odnosno četrtino osnovne plače sorazmerno s trajanjem službenega razmerja pri podjetju. Vajenci za trgovske pomočnike in pomožni izložbeni aranžerji se v tem pogledu imajo za uslužbence z uradniško kvalifikacijo.

Za prve tri dni so prejemki v celoti v breme delodajalca.

Uslužbenec, ki ga je Zavod za bolezensko zavarovanje spoznal sposobnega za delo, se mora v roku 24 ur javiti v službo. Ako se roka ne drži, delodajalec ni več vezan na rok za ohranitev službenega mesta ter lahko smatra, da se uslužbenec pripravlja na izstop.

## Doklada trgovskih uslužbencev

Do dokončnega sporazuma o višini izredne doklade (indennità di contingenza) za uslužbence trgovskih podjetij pripada tem za razdobje junij—julij poleg izredne doklade, ki je veljala v marcu, še sledeči predujem na bližnje povišanje izredne doklade (v lirah):

**Uradniki (mesečno)**

| | Moški | Ženske |
|---|---|---|
| kat. 1 in 5 | 4368.— | 4368.— |
| kat. 2, 6a, 6b, 6c: | | |
| nad 21 let starosti | 3289.— | 2834.— |
| ipod 21 let starosti | 2860.— | 2431.— |
| kat. 3 in 7: | | |
| nad 21 let starosti | 2457.— | 2106.— |
| nad 16 let starosti | 1664.— | 1417.— |
| izpod 16 let starosti | 1365.— | 1261.— |
| kat. 4 in 8: | | |
| nad 21 let starosti | 2080.— | 1794.— |
| nad 16 let starosti | 1443.— | 1222.— |
| izpod 16 let starosti | 1144.— | 1079.— |

**DELAVCI (dnevno)**

| | Moški | Ženske |
|---|---|---|
| nad 20 let starosti | 70.— | 59.— |
| nad 16 let starosti | 52.— | 44.50 |
| izpod 16 let starosti | 36.— | 35.50 |

Vajenci obeh vrst, uradniki in neuradniki, prejmejo predujem v gornji višini znižan za 10%.

## Plače pekovskih pomočnikov

V smislu sporazuma, sklenjenega pred kratkim med prizadetimi strankami, pripadajo pekovskim pomočnikom za dvomesečje junij-julij naslednji prejemki (v lirah, dnevno):

1. Specializirani delavec:

| | |
|---|---|
| nad 20 let starosti: | |
| osnovna plača | 794.50 |
| izredna doklada | 660.— |
| revalutacija | 90.— |
| začasna doklada | 2.— |
| Skupno | 1546.50 |

2. Kvalificiran delavec I. kat.

| | |
|---|---|
| nad 20 let starosti: | |
| osnovna plača | 714.20 |
| izredna doklada | 651.— |
| revalutacija | 44.— |
| začasna doklada | 6.— |
| Skupno | 1415.20 |

3. Kvalificiran delavec II. kat.

| | |
|---|---|
| med 20. in 22. letom starosti | |
| osnovna plača | 678,50 |
| izredna doklada | 651.— |
| revalutacija | 44.— |
| začasna doklada | 6.— |
| Skupno | 379,50 |

## Nove zakonske določbe

Uradni listi ZVU št. 15, 16 in 17 z dne 1. 6., 11. 6. in 21. 6. prinašajo naslednje nove zakonske določbe:

Ukaz št. 83 z dne 18. 5.: Sprememba ukaza št. 237/1950. Predpisi o izvajanju davčne olajšave za svetlobna telesa na ribiških čolnih po ukazu št. 128/1950.

Ukaz št. 84 z dne 21. 5.: Podaljšanje veljavnosti predpisov o začasnih dovoljenjih za opravljanje prostih poklicev.

Ukaz št. 85 z dne 22. 5.: Razširitev področja industrijskega pristanišča v Žavljah.

Ukaz št. 86 z dne 28. 5.: Določitev dneva občinskih volitev.

Ukaz št. 87 z dne 29. 5.: Odlog izvršb s prisilno izpraznitvijo stanovanjskih prostorov.

Ukaz št. 88 z dne 29. 5.: Podaljšanje funkcije občinskih svetov.

Ukaz št. 88 z dne 31. 5.: Delno povračilo davka na proizvodnjo bencina, porabljenega za obratovanje javnih taksijev v 1949.

Ukaz št. 90 z dne 31. 5.: Uvedba barvanih državnih etiket za vinska žganja.

Ukaz št. 91 z dne 31. 5.: Spremembe davčnih predpisov za mineralna olja in odprava davka na proizvodnjo bencola.

Ukaz št. 92 z dne 31. 5.: Zvišanje pristojbin za civilni stalež za izdajanje izvlečkov in potrdil.

Ukaz št. 93 z dne 31. 5.: Pristojbine za radio.

Ukaz št. 94 z dne 31. 5.: Podaljšanje roka davčnih ugodnosti za predujme in posojila v zvezi z odstopom ali zastavljanjem terjatev.

Ukaz št. 95 z dne 31. 5.: Sprememba Ukaza št. 40/1951 — Predpisi o stanovanjskih uradih in stanovanjskih odborih.

Ukaz št. 96 z dne 31. 5.: Nadaljnji dostavki k začasnim pravilom za izvajanje nove carinske tarife, odobrenim z ukazom št. 183/1950.

Ukaz št. 97 z dne 31. 5.: Določitev višine prispevkov za dopolnilni sklad socialnega zavarovanja za leto 1950.

Ukaz št. 98 z dne 1. 6.: Priključitev uslužbencev pri obratnih in zavodnih menzah trgovskemu sektorju enotnega sklada za družinske doklade.

Ukaz št. 99 z dne 1. 6.: Nova določitev vrednosti prejemkov v naravi zaradi odmere prispevkov za socialno in bolezensko zavarovanje ter za družinske doklade.

Ukaz št. 100 z dne 1. 6.: Omejitev veljavnosti ukaza št. 233/1946.

Ukaz št. 101 z dne 5. 6.: Tarifne pristojbine in prispevki za »Associazione Giuliana per il controllo della combustione« za leto 1951.

Ukaz št. 102 z dne 5. 6.: Izpiti za pravne zastopnike v letu 1951.

Ukaz št. 103 z dne 5. 6.: Sprememba davščin na kinematografske prestave, same ali združene z drugim zabavnim sporedom.

Ukaz št. 104 z dne 8. 6.: Ustanovitev novih profesorskih stolic na vseučilišču v Trstu.

Ukaz št. 105 z dne 13. 6.: Proglasitev razširitve osmih stranskih tirov na postaji Občine za občekoristno in nujno potrebno.

Ukaz št. 106 z dne 14. 6.: Proglasitev razširitve ribiškega področja ob Timavi za občekoristno.

Ukaz št. 107 z dne 14. 6.: Predpisi o lovski sezoni 1951—1952.

Ukaz št. 108 z dne 14. 6.: Začasna izjema pri ukazu št. 190/1949.

Ukaz št. 109 z dne 16. 6.: Proglasitev cestnih delov na pokrajinski cesti ob Glinščici med Lakodiščem in Ronki za občekoristna in nujno potrebna.

### POPRAVA DAVCNE OSNOVE

Ponovno opozarjamo vse člane, da teče do 31. t. m. tromesečni rok, v katerem lahko zahtevajo popravo davčne osnove (zvišanje ali znižanje iste) dohodninskega in dopolnilnega davka. Vsa nadaljnja pojasnila prejmejo člani v tajništvu, ki jim po potrebi tudi sestavi in vloži zadevno prošnjo.

# KRONIKA

## Izprememba pri jugoslovanski delegaciji

Dosedanji šef trgovinskega oddelka Gospodarske delegacije FLRJ v Trstu g. ing. Vladimir Sajčič je bil imenovan za šefa trgovinske delegacije FLRJ v Zahodni Nemčiji, s sedežem v Bonnu. Njegovo mesto prevzame ing. Feliks Vrbanac, ki je bil doslej pomočnik ministra za zunanjo trgovino NR Hrvatske. Pred nastopom svoje službe v Trstu je ing. Sajčič vodil trgovinsko predstavništvo »Jugokombiro« v Milanu.

### RAZLASTITVE ZA INDUSTRIJSKO PRISTANIŠČE V ŽAVLJAH

ZVU je spoznala, da so nekatera dela za razvoj industrijskega pristanišča v Žavljah javno koristna, nujna in neodložljiva. V ta namen je bil izdan ukaz št. 114. Glavni načrt in kratek pregled del, ki so v načrtu, sta na razpolago vsem ,ki se za to zanimajo, pri Oddelku za pravne zadeve ZVU. Postopek za razlastitev in delo se morata pričeti pred 31. avgustom 1951; delo mora biti dovršeno do 31. decembra 1958.

### NADZORSTVO NAD TRGOVINO Z MAMILI

Dne 1. julija je bil uveljavljen nov odlok Zavezniške vojaške uprave štev. 115, ki zadeva nadzorstvo nad uvozom, izvozom, prevozom, prodajanjem in hranjenjem mamil. Novi odlok razveljavlja vse zadevne dosedanje odredbe in določa, da je hranjenje, sprejemanje ali kupčevanje s surovim opijem ali z drugimi mamili, dovoljeno le z dovoljenjem oddelka za notranje zadeve pri Zavezniški vojaški upravi.

### OBJAVE ZAVEZNIŠKE ČITALNICE V TRSTU

Zavezniška čitalnica v Trstu, (Ulica Trento št. 2), vabi visokošolce, diplomirance in profesioniste, ki se zanimajo za udeležbo na študijskem tečaju o ameriški kulturi, ki bo v Združenih državah, naj se zglasijo zaradi informacij v njeni pisarni. Vpisovanje v študijski tečaj in v tečaj za poklicno specializacijo, ki jih organizira British Council v Angliji v poletnih mesecih, še traja. Spored tečajev je v čitalnici.

Pod okriljem odposlanstva ECA za STO bo Zavezniška čitalnica nudila v koncertni dvorani ZVU vsak torek ob 19. uri brezplačen pouk angleškega jezika, ki ga bo spremljalo predvajanje filma in gramofonskih plošč za pouk angleščine. Tak nov način poučevanja angleškega jezika bo omogočil lažje in točnejše učenje, predvsem pa izgovarjavo. Vstop prost.

# VELESEJEM V ZNAMENJU BOJA ZA TRST

**Tržaški velesejem gre proti koncu. K glavnemu poročilu o sejmu, ki smo ga objavili v zadnji številki, bi radi dodali še nekaj pripomb.**

**Ze sami obiski iz tujine kažejo, da je letošnji sejem pridobil v mednarodnem pogledu. Ako nas ne varajo zunanji znaki, ne gre samo za večji pomen velesejma kot mednarodne ustanove. V ospredje je bilo v zadnjem času zopet porinjeno tržaško vprašanje. Na obzorju se vidijo obrisi poskusov, da bi Trstu našli trajnejšo gospodarsko podlago v političnem okviru, ki ga postavlja mirovna pogodba. Naše mnenje je, da ni slučajno, da se na letošnjem tržaškem velesejmu bolj uveljavljajo države iz tržaškega naravnega zaledja Trsta, predvsem Avstrija in Jugoslavija. Ne verjamemo, da gre za ta pojav zasluga povečani iniciativnosti velesejmske uprave. Prej bi pripisali tej zaslugo za pojačanje obiskov in izletov iz Italije.**

**V tej zvezi niso samo značilni obiski italijanskih ministrov in množični izleti iz Italije, kakor tudi obiski avstrijskih predstavnikov, temveč tudi izjave italijanskih ministrov in ostra reakcija beograjskega tiska nanje.**

**Ponovno je v teku tekma med novimi tokovi iz naravnega tržaškega zaledja — iz Jugoslavije, Avstrije in tudi Nemčije in stremljenjem Rima, da izkoristi tržaški sejem za podkrepitev svojih zahtev po Trstu. Ta tekma prinaša Trstu in tržaškemu velesejmu novo življenje, ki bo samo v korist tržaškemu gospodarstvu.**

Že v svojem zadnjem poročilu smo omenili, da je otvoritveni svečanosti prisostvoval italijanski minister za pošte in brzojav g. Spataro. Za njim je prišel v Trst še minister za zunanjo trgovino La Malfa; napovedan je obisk državnega podtajnika Andreottija. Na tržaški velesejem tudi ni pozabil bivši italijanski minister za zunanjo trgovino Ivan Matteo Lombardi. Tržaški velesejem in petrolejsko čistilnico »Aquila« v Zavljah si je ogledal tudi mr. Dayton, načelnik ameriškega poslanstva ECA v Rimu. **Med jugoslovanskimi** obiskovalci naj omenimo poveljnika jugoslovanske cone STO polk. Miloša Samatoviča, dalje predsednika zagrebškega velesejma Žnidaršiča in profesorja in slušatelje ljubljanske pravne fakultete. Ta skupina, ki jo je sestavljalo 50 Jugoslovanov, si je poleg velesejma ogledala tudi razne tržaške pravne in gospodarske ustanove, kakor sodišča, borzo itd. Izletniki so bili gosti tržaškega društva »Pravnik«. Pridružujemo se želji, ki jo je izrazil na velesejmski upravi dekan pravne fakultete dr. Vavpetič, da bi namreč ta obisk bil uvod v tesnejše stike s Trstom. Predstavnik tržaške sejmske uprave je sprejel to izjavo z očitnim zadovoljstvom in ji pritrdil.

Poleg večjega zanimanja za tržaški sejem z jugoslovanske strani je treba poudariti zlasti pomen **avstrijskih obiskov** najrazličnejših predstavnikov, od graškega podžupana in ravnatelja graškega sejma do dolge vrste predstavnikov raznih oblastev in gospodarskih ustanov na Tirolskem.

**Tudi Zahodna Nemčija** se je začela bolj zanimati za Trst, kar je pokazal letošnji velesejem. Na sejmu imajo Nemci poseben informacijski urad. Sejem je obiskal tudi nemški konzul v Milanu dr. Kreutz. Zah. Nemčiji je bil vsekakor dovoljen **najvišji kontingent za izmenjavo** blaga (okoli 250 milijonov lir). Na sejmu so nemške tvrdke letos tudi bogateje zastopane, čeprav samo po italijanskih trgovskih predstavnikih.

Avstrijci so letos v večji meri prodajali svoje proizvode, kakor n. pr. pivo, tobak itd., medtem ko se je Jugoslavija omejila samo na prodajo usnjenih izdelkov, preprog in likerjev. Obiskovalci so letos pogrešali jugoslovanski vinotoč s kranjskimi klobasami.

**Francija se je letos prvič pojavila na velesejmu,** in sicer z zelo obširnim prostorom, ki bi bil lahko sprejel še več blaga. Poleg raznih vrst preprog razstavljajo Francozi svoja vina, likerje, usnjene izdelke itd. Trgovinski svetnik pri francoskem poslaništvu v Rimu, g. Lescuyer je izjavil, da bo francoska udeležba na prihodnjih sejmih še pomembnejša.

**Med domačimi obiski naj omenimo ponoven obisk gen. J. Wintertona,** poveljnika anglo-ameriškega področja STO-ja.

V razgovoru z nekaterimi tujimi predstavniki smo prišli do zaključka, da je **razstavni prostor** precej drag. Tako je neka tuja tvrdka plačala za 15 kv. m. osnovno najemnino 60.000 lir, kateri je treba dodati še 7000 lir za zavarovanje in druge pristojbine.

**Neuraden obisk Kruppovega predstavnika.** Tržaški velesejem si je ogledal tudi ravnatelj prodajnega oddelka velikih Kruppovih nemških jeklarn v Essenu g. Böhning Herbert, ki se je zelo pohvalno izrazil o ureditvi jugoslovanskega oddelka.

Med raznimi novostmi na sejmu naj omenimo **jeklena pljuča.** Med praktičnimi kuhinjskimi napravami zbujajo pozornost hladilniki ameriškega podjetja **General Motors** in pralni stroji nemške tvrdke Scharpf. Praktično so ti predmeti za naše gospodinje še nedostopni. Tako stane ameriški hladilnik s prostornino 220 litrov 250.000 lir. Večji s prostornino 270 litrov 390.000 lir. Manjše hladilnike nemške proizvodnje pa lahko nabaviš za 120.000 lir, pralni stroj pa za 147.000 lir.

# Vzgojni pomen šolskih razstav

## Uspeh industrijske šole na Opčinah

Dne 29. junija so na Opčinah v šolskih prostorih odprli razstavo državne industrijske (obrtne) šole.

Ob tej priložnosti naj spregovorimo nekaj o razvoju same šole. Šola se je razvila iz dvoletnega trgovskega tečaja, ki so ga odprli leta 1947. Za ta tečaj ni bilo dovolj zanimanja ne s strani dijakov ne staršev. Prvo leto se je vpisalo komaj 10 dijakov. Ravnateljstvo je takoj naslednje leto vložilo prošnjo za preobrazbo tečaja v industrijsko šolo, češ da bi bila takšna šola bolj privlačna in bolj potrebna na Opčinah. Lansko leto so se pristojna šolska oblastva odločila in sprejela predlog ravnateljstva, tako da je v preteklem šolskem letu bilo mogoče že začeti s poukom na strokovni industrijski šoli. Profesorji so že poprej pripravljali dijake za industrijsko šolo, tako da so poleg čisto trgovskih predmetov poučevali tudi obrtne. Prvotno zamišljeni dvoletni industrijski šoli je bil dodan še III. razred, ki je v sklopu rojanske industrijske šole. Po III. razredu napravijo učenci nižji tečajni izpit.

**Letos je bilo na industrijski šoli vpisanih kar 75 dijakov. Splošno je med starši veliko zanimanje za šolo, tako da v prihodnjem letu pričakujejo še večji obisk.**

Sama razstava je najboljše izpričevalo uspeha šolskega pouka. Hkrati je tudi dokaz požrtvovalnega dela naših profesorjev in vseh učiteljskih moči ter prizadevnosti naših dijakov.

Deklice se v šoli pripravljajo za svoj bodoči poklic gospodinj, pa tudi za primer, da bi same bile primorane služiti si kruh z delom. V vezenju, kvačkanju, pletenju in šivanju se namreč tako izučijo, da bi se v primeru potrebe lahko tudi prehranjevale s tem delom.

Razstavljeni so lepi prti s slovenskimi in češkimi narodnimi motivi, prti s senčnim vbodom, okroške garniture, tkaničenimi prtički, čipke, bele vezenine, bogato okrašene bluze, spalne srajce, obleke in predpasnike. Vsi ti predmeti so tako dovršeno izdelani, da napravijo vtis, kakor da bi bili prinešeni iz modnega salona.

Med izdelki naših fantov zbujajo pozornost lepi podstavki za steklenice in kozarce, koški za kruh, škatle za cigarete, pladnji in skrinjice — sami praktični predmeti za domače gospodinjstvo, ki imajo tudi trgovsko vrednost. V resnici se obiskovalci prav za te predmete posebno zanimajo. Okraski na vseh teh lesenih predmetih so napravljeni z žgalno tehniko in so vzeti iz bogatega zaklada slovenskih narodnih motivov. Razstavljena je tudi kuhinjska oprema z omaro, mizo in drugimi pritiklinami, zabojčki za prvo pomoč in prikupna mizica iz češnjevega lesa.

Delavnica industrijske šole je dovolj prostorna, toda njena oprema je pomanjkljiva: primanjkuje potrebno orodje, cirkularka, stružnica, vrtalni stroj itd. Stevilo primežev ne zadostuje, tako da morajo dijaki čakati tudi po tri tedne, preden se zvrstijo. Pri nabavi lesa pomagajo naša domača podjetja, ker ni dovolj lastnih kreditov na razpolago. Druga podjetja bi lahko pripomogla z darovi.

Na licu obiskovalcev in zlasti staršev vidiš, kako se vsi veselijo uspeha domače šole in kako so hvaležni vsem, ki so do njega pripomogli.

### RAZSTAVA OSNOVNE SOLE

Poleg razstave industrijske šole je v sosednih sobah razstava osnovne šole. Razne vezenine in leseni izdelki učencev iz višjih razredov so tako lepo izdelani, da ne bi človek mislil, da so jih izdelali učenci ljudske šole. Takšne razstave zbujajo pozornost za šolo tudi pri starših, ker jim pokažejo, da se otroci učijo tudi praktičnih predmetov. Prav ta povezava med šolo in starši je nujno potrebna.

Lj. B.

SBOCCHELLI RENATO
TRIESTE (415) Via Revoltella 14 — Tel. 91-582
Macchine speciali per tutte le industrie del legno e loro utensili e macchine automatiche per grandi produzioni di serie.
Consulenze tecniche per nuovi impianti — Progetti impianti pneumatici di trasporto trucioli, segatura e polveri di legno.
Posebni stroji in orodje za vse vrste lesne industrije in avtomatični stroji za veliko proizvodnjo v serijah. Strokovni nasveti za nove naprave — Načrti naprav na stisnjen zrak za odvajanje žaganja, lesnega prahu in oblancev.

POZOR! POZOR!
Soc. UNIVERSALTECNICA
nadaljuje svojo veliko razprodajo vsled preselitve iz Largo Piave 3
Izkoristite priložnost za nakup:
Šivalnih strojev — Radioaparatov — Plinskih in električnih kuhalnikov — Ogrevalnikov za kopalnice — ELEKTRIČNIH PRALNIKOV
POPUST DO 30%
UNIVERSALTECNICA
Trst, Largo Piave 3 - Telefon 85-26

Avtopodjetje STAR d. d. - Trst, Ulica Moreri 7, tel. 56-08 - Rojan - Avtobusna postaja Trst - Biljeternica št. 3, tel. 51-25

**Avtobusna proga TRST-PIRAN - Vozni red veljaven od 15. aprila 1951**

| Cena vožnji | Nedelje in prazniki | | Delovni dnevi | Delovni dnevi | Km. | Postajališča | Km. | Delovni dnevi | Delovni dnevi | Nedelje in prazniki | | Cena vožnji |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| — | 8.— | 21.— | 13.— | 20.— | — | Trst ↑ | 43 | 8.— | 19.— | 7.— | 19.30 | 235. |
| 80.— | 8.30 | 21.30 | 13.30 | 20.30 | 15 | Škofije | 28 | 7.15 | 18.15 | 6.15 | 18.45 | 155.— |
| 115.— | 9.05 | 22.05 | 14.15 | 21.— | 21 | Koper | 22 | 6.50 | 17.50 | 5.50 | 18.20 | 120.— |
| 155.— | 9.15 | 22.15 | 14.25 | 21.15 | 28 | Izola | 15 | 6.30 | 17.30 | 5.30 | 18.— | 80.— |
| 185.— | 9.25 | 22.25 | 14.35 | 21.25 | 34 | Strunjan | 9 | 6.20 | 17.20 | 5.20 | 17.50 | 50.— |
| 210.— | 9.35 | 22.35 | 14.45 | 21.35 | 38 | Portorož | 5 | 6.10 | 17.10 | 5.10 | 17.40 | 25.— |
| 235.— | 9.45 | 22.45 | 15.— | 21.45 | 43 | Piran ↓ | — | 6.— | 17.— | 5.— | 17.30 | — |

# Ali naj Kras zopet pokaže svoja rebra?

## Boj za obstanek v Mavhinjah

Ko prideš po lepi široki cesti iz Vižovelj v Mavhinje, te iznenadijo po vojni obnovljene in tudi nekatere okusno zgrajene nove hiše, ki ti vsiljujejo domnevo, da gre Mavhinjcem precej dobro. Taka je zunanja slika te prijazne spodnje-kraške vasi. Znotraj v hišah pa je položaj čisto drugačen: oprema za tri ali štiri spalne sobe je vse, kar bi našli fašisti, ako bi prišli zopet ropat in požigat v Mavhinje. Kakor druge v njeni okolici, so namreč tudi to vas nemški in italijanski fašisti popolnoma oropali in požgali. Ko so se Mavhinjci vrnili na svoja pogorišča, je bila vsa njih premična imovina v tem, kar so imeli na sebi. Vlada jim je sicer popravila in pokrila hiše, vse ostalo pa so si morali pričeti sami nabavljati z velikim požrtovanjem. Nakupili so si polagoma in si morajo še vedno nakupovati, nekaj najbolj nujnega, večinoma starega pohištva, hišne opreme in kuhinjske posode, poljedelskega orodja in domače živine.

Ako pomišliš, da kraški kmetje pri vsej svoji pridnosti že v normalnih časih zelo težko živijo, je popolnoma naravno, da so se tudi Mavhinjci po zadnji katastrofi zadolžili do ušes. Poleg težkih skrbi za vsakdanje življenje morajo skrbeti zdaj še za odplačevanje dolgov. Gozdov že davno ni več, da bi si s prodajo lesa vsaj za silo pomagali iz zadrege. Zato pa sekajo med grmovjem, ki pokriva površino nekdanjih gozdov, vse kar je bolj debelega; če bodo trajale te razmere še nekaj let, bo njih Kras, ki je zdaj pokrit vsaj z obetajočim grmovjem, zopet pokazal svoja živa kamnita rebra. Drugod bi tak položaj pognal kmeta v obup. Mavhinjci, ki so od nekdaj znani kot izredno pridni, bistri in napredni kmetje, pa niti ne mislijo na to, da bi vrgli puško v koruzo, ampak se pogumno borijo v prepričanju, da bodo premagali vse ovire.

Anglo-ameriško vlado opozarjamo na to, da so Mavhinje in druge naše kraške vasi ne le potrebne, ampak tudi vredne izredne in nujne pomoči. Ni naša časnikarska naloga, da bi se spuščali v podrobnosti in navajali posamezne primere, pač pa je potrebno, da bi pristojni anglo-ameriški uradi sami, brez posredovanja kmetu nenaklonjenih italijanskih uradnikov, to zadevo proučili.

Vseh družin živi v Mavhinjah okoli 60, pravih kmetij pa je zdaj komaj še 12; drugi so napol kmetje in napol delavci, večinoma težaki. Nekaj pekov dela v Trstu ,nekaj kamnosekov pa v Nabrežini; in slednjič je še par mehanikov. Naprednost te vasi nam dokazuje precejšnje število v kmetijskih šolah izučenih kmetov, in tudi dejstvo, da pošilja ta razmeroma majhna vas kljub svojemu težkemu gospodarskemu položaju kar 12 dijakov v tržaške srednje šole. Denar prihaja v Mavhinje skoraj samo od prodanega mleka, ako ne upoštevamo omenjeno prodajo drv. Nekaj malega izkupijo tudi za sadje, predvsem za pozne črešnje hrustavke, ki so na tržaškem trgu med vsemi črešnjami zelo cenjene. Nekdaj so pridelovali Mavhinjci tudi mnogo drugega sadja, kakor breskve, hruške in češplje ter slivovec in tropinovec. Pridelujejo tudi mandeljne, orehe in smokve, toda le za domačo potrebo. Sadno drevje je uničila že prva svetovna vojna. Po vojni so nasadili mnogo vsakovrstnih sadnih dreves in danes bi imeli že gotovo dovolj sadja, ko ne bi bili sadili italijanskih sadik, ki niso primerne za kraške razmere. Zato se obračajo mavhinjski kmetje na Kmečko zvezo s priporočilom, naj bi se pobrigala za to, da bi se lahko nabavile iz Jugoslavije za Kras primernejše sadike.

Glavni in skoraj edini mavhinjski izvozni pridelek je torej danes mleko. Pred vojno so imeli v Mavhinjah 160 glav goveje živine, sedaj so si polagoma pripomogli do 115, med temi je 45 krav mlekaric. Za to število imajo dovolj pašnikov in sena. Vina nimajo še za prodajo. Ko se razvijejo novi trtni nasadi, bo šlo lahko 60 do 70 hl vina iz vasi. Vino iz Mavhinj in sosednih vasi, n. pr. iz Prečnika in Slivna, je na zelo dobrem glasu. Mavhinjci pridelujejo večinoma belo vino, in sicer briško gljero, savinjon in garganjo; med črnimi predvsem refošk in domačo črnino. Za domače potrebe pridelujejo tudi pšenico, ječmen, koruzo in krompir. Gnoja nimajo dovolj, ker je premalo domače živine, umetnih gnojil pa si ne morejo nabaviti zaradi premajhnih dohodkov. Manjka jim tudi kmetijskega orodja; svinjakov sploh nimajo. Občinsko zemljišče so si kmetje svoj čas razdelili. Vodo dobivajo iz novega štivanskega vodovoda. V Mavhinje napeljujejo zdaj tudi elektriko.

## Cerovljam je treba pomagati

V Cerovljah, ki ležijo komaj četrt ure hoda proti zapadu od Mavhinj, je gospodarski položaj še hujši. Tudi to vas so fašisti oropali in požgali. Kmetu Antončiču, ki ima svoj dom prav na zapadnem koncu vasi, se je tedaj posrečilo zbežati s konjem in dvema kravama na Grmado, kjer se je tri dni s svojo družino skrival in se preživljal samo s kravjim mlekom. Vse, kar je zgoraj povedano o gospodarski bedi in o nujno potrebni izredni vladni podpori za Mavhinje, velja še v večji meri za Cerovlje.

V tej vasi ne le da ni svinjakov, ampak niso še popolnoma popravljeni niti hlevi; tudi lope niso še pokrite. Seveda primanjkuje tudi Cerovcem še mnogo gospodarskega orodja in sploh vsega, kar potrebujejo za svoje delo in svoje življenje. Ker nimajo denarja, da bi se pošteno oblekli, si pomagajo še danes — 6 let po vojni! — z vojaškimi oblekami. Manjkajo jim tudi posode za vino. Kako naj si jo nabavijo, ko stane n. pr. pri sodarju v Saležu nov hrastov bedenj za 10-12 hl kar 25.000 lir! O stiskalnicah za grozdje ne morejo Cerovci niti sanjati. Od ust si morajo odtrgovati, da si polagoma nakupijo najpotrebnejše stvari in da odplačujejo dolgove, napravljen zaradi nakupa živine in drugih potrebščin. Konje katere so jim pustili v vasi angleški vojaki, so prodali, da so si z izkupičkom lahko nabavili mnongo bolj potrebne krave.

Izključno od poljedelstva se preživlja v Cerovljah samo še 5 kmetov; takih, ki bi se bavili lahko samo s kmetijstvom, pa je še nekaj. Toda obupen položaj jih sili, da deloma zanemarjajo zemljo in si pomagajo z drugim zaslužkom. Nekateri delajo v Tržiču, deloma v tovarni «Adria», deloma v ladjedelnici, drugi so kamnoseki v Nabrežini, pa tudi v Trstu je še precej zaposlenih.

Glavni in skoraj edini izvozni pridelek je tudi v Cerovljah mleko, ki pa ga morajo poceni prodajati mlekaricam in predolgo čakati na plačilo. Zato menijo cerovski živinorejci, da bi jim bila nujno potrebna mlekarska zadruga. Ne samo njim, dostavljamo mi, ampak vsem kraškim in istrskim vasem bi bile take mlekarske zadruge neobhodno potrebne. Osrednja zveza mlekarskih zadrug naj bi organizirala razpečavanje mleka v Trstu. Goveje živine šteje vas okoli 70 glav, med temi 11 volov. Razen prašičev za domačo potrošnjo imajo v Cerovljah tudi 4 konje, 15 ovac in 16 panjev.

Z vinom je približno tako kakor v Mavhinjah. Nasadili so mnogo novih trt in videti je prav vzorno urejene vinograde; vrste trt so nasajene v razdalji 2 m kar omogoča udobno obdelovanje zemlje med trtami. Za belo vino gojijo poleg zgoraj omenjenih tudi staro domačo malvazijo in rebulo. Briško gljero hvalijo, da je proti suši zelo odporna. Vinski pridelek je še zelo skromen, v bodoče pa ga bo mnogo več naprodaj. Glede poljskih pridelkov in sadjarstva velja vse, kar smo zapisali o Mavhinjah. Orehe so po prvi svetovni vojni vse na novo nasadili.

Trave po pašnikih in sena je bilo letos obilno, ker je bil začetek spomladi zelo moker; pozneje pa je pritisnila suša. Kakor Devinci in Medvejci so si tudi Cerovci nakupili nekaj žitnega polja v tržaški ravnini. Nekdanji zapravljivi občinski upravitelji so prodali devinskim grofom skoraj zastonj okoli 500 ha gozda. Čez 100 ha občinskega zemljišča pa so si cerovski kmetje svoj čas med seboj razdelili, ne da bi to vknjižili.

—od—

# TRŽNI PREGLED

**Na italijanskem notranjem trgu vlada v zadnjem času popolna negotovost, ki jo spravljajo v zvezo s splošnim mednarodnim položajem. Ni dvoma, da bi ugoden razvoj mednarodnega položaja, ki bi ga povzročilo pomirjenje na Koreji, vplival na tržne cene; saj je znano, da se je skakanje cen na domačem in mednarodnem trgu pojavilo kot posledica mednarodnih zapletljajev.**

**Pred začetkom vojne na Koreji je vladala v Italiji na živilskem in kmetijskem trgu splošna depresija (mrtvilo). Zato računajo danes kupci, da bi mednarodna pomiritev povzročila padanje cen. Od tod njihovo današnje obotavljanje. Le težko se odločijo za nakup blaga.**

**Cene pšenice** so šibke; tako je cena lanske pšenice nazadovala v nekaterih primerih za 100 lir pri stotu. V Severni Italiji so pšenico iz l. 1950 prodajali po 6.300-6.450 lir. Lansko leto je bila cena pšenice v tem času 5.600-5.800. **Cena koruze** nazaduje; v zgornji Italiji so cene nazadovale približno za 200 lir pri stotu. **Cene rižu** so ostale v bistvu neizpremenjene.

Cene živine za zakolj so ostale neizpremenjene. Večje je zanimanje za vprežno živino.

**Cene masla** so zopet nazadovale. Sir se težko prodaja; opaža se težnja navzdol. Tudi cena **olivnega olja** nekoliko nazaduje. Povpraševanje **po vinu** nazaduje in cene so šibke. Večje je povpraševanje po vrtninah.

### MLEČNI IZDELKI

**Cremona:** maslo fino 720-740, II 650-680; sir lokalne proizvodnje svež 320-360, majski proizv. 1950 470-500, zimski proizv. 1949-50 530-580; ementalski svež 390-420, star 3 mesece 430-460; italico svež 290-300; sbrinz svež 340-360, star 3 mesece 420-450; provolone svež 340-380, star 3 mesece 450-480.

**Milan:** za kg fco proizvodnja: lombardsko maslo 760-770; emiljsko maslo 690-700; čajno maslo 800-810; reggianski sir proizv. 1949 630-700, proizv. 1950 490-540; sir lokalne proizv. 310-340; sbrinz 370-400; emmenthal 390-420; provolone 340-360; gorgonzola 190-210; italico 320-340; taleggio 210-230.

### VINO

**Milan:** za hl/stop fco postaja: Piemont črno 10-10,5 stop. 450-470, 11-12 stop. 480-510; Barbera 550-570; Valpolicella in Bardolino 560-580; mantovansko črno 420-440; emiljsko 9-10 stop. 430-450, 10,5-11,5 460-480; toskansko 430-450; Barletta 14-15 stop. 430-450; Sansevero 460-470; Squinzano 440-460.

**Benetke** :Puglia črno 14-15 stop. 440-450 lir za hl/stop.; Manduria 16-18 stop. 460-470; Brindisi belo 7.800-8.000 za qu; Alcamo belo 14-15 stop. 380-590; vermut 14.500-15.000 za qu; Verona črno 10,5-11 stop. 6.000-6.100; Soave belo 11 stop. 6.500-6.600; Corbino 9-10 stop. 3.900-4.000 lir za qu.

### OLJE

**Padova,** cene za qu fco Padova brez davkov: olivno olje ekstra 53-54.000, fino 52-53.000, dobra 50-51.000; dvakrat rafinirano A 51-52.000, B 48-49.000; semensko olje I 44.800-45.000, II 43.200-43.500.

**Bari:** olivno olje ekstra do 1 stop. kisl. 490-495, fino 1-1,5 stop. kisl. 480-485, fino 2-3 stop. kisl. 470-475, dvakrat rafinirano A 490-495, B 445-450.

### KAVA

**Trst:** Santos ekstra 440 šil. za cwt fob; Vittoria 5 good to large bean nov pridelek 50,50 dol. za 50 kg fob; Vittoria 7 48,75 dol. fob; Minas crivello 18 55 dol. cif, crivello 17 54,25 dol.; crivello 16 53,60 dol. cif; Rio V 382 šil. cf ali 52,75 dol. fob; Rio VII 372 šil. cf ali 50,75 dol. fob.

Cene za neocarinjeno blago fco skladišče uvoznika za kg: Rio N.Y. V 1.235 lir, Rio II 1.260, Santos Superior 1.350, Santos ekstra 1.400, Haiti 1.390, Salvador 1.460, Kostarika 1.540, Gimma 1.320, Moka Hodeidah 1 1.400 lir.

### KAKAO

**Trst:** Accra G.F. 305-310 šil. za 50 kg cif. Bahia Superior 300 šil. cif; Trinidad Plantation 335 šil. fob; Summer Arriba 45 dol. za 50 kg cif. Cene za neocarinjeno blago: Accra good fermented v zrnju 819 lir za kg fco skladišče prodajalca; holandski kakao odlične kakovosti 1.090 lir za kg fco vagon odhodna postaja.

### LES

**Trst:** Cene še vedno ne popuščajo, čeprav vlada glede kupčij splošno mrtvilo. Les «tombante» v tranzitu stane še vedno 41-42 dolarjev. Tranzitno kupčijo ovira avstrijsko blokiranje licenc za tranzit. Napovedi nekaterih listov, da lahko vdere na trg romunski in ruski les se niso uresničile; sicer je bil Egipt pripravljen izvažati bombaž v Sovjetsko zvezo v zameno za les.

Neocarinjeni les proti izročitvi na meji **v Trbižu** stane 22-500-23.000 lir kub. m «tombante» in 11.500-12.000 tramovje. Sklepa se zelo malo kupčij. Ni verjetno, da bi Avstrija menjala svojo politiko minimalnih cen, še manj pa da bi menjala svoj tečaj nasproti dolarju. Tako je vsaj izjavil direktor Avstrijske narodne banke. Na Dunaj je odpotovalo več tržaških trgovcev, da bi proučili položaj in da bi skušali vplivati na avstrijsko vlado v smislu, da bi odpravila blokiranje licenc v tranzitu. Za italijanski trg so avstrijske cene previsoke, ker se je začelo v Italiji čutiti pomanjkanje denarja.

**Turin:** vezane plošče dobre kakovosti, običajnih dimenzij: topol 3 mm debeline B 120-130.000 lir kub. m, BB 115-125.000; 4 mm deb. B 110-120.000, BB 1054-115.000, 5 mm deb. B 110-120.000, BB 105-115.000; **bukev** 3 mm deb. (parjena) 175-190.000, nad 4 mm deb. 165-180.000; **kostanj** nad 4 mm deb. 210-230-000; **oreh** nad 4 mm deb. 260-285.000; **hrast** nad 4 mm deb. 220-340.000 lir kub. m.

### ŽITARICE

**Verona:** pšenica fina proizv. 1950 6.750-6.800 lir za stot, dobra 6.550-6.600 oves 4.100-4.300; rž 5.600-5.700; neoluščeni ječmen 5.200-5.300; belo proso 7.400-7.500; koruza marano 6.800-6.900; rumenkasta veronska koruza 6.500-6.600.

**Padova:** koruza marano 6.700-6.900; rumena koruza 6.200-6.300; rumen činkvantin 6.500-6.600; bel činkvantin 6.100-6.200; oves 3.950-4.000; riž 8.900-16.500; pšenična moka 00 8.850-9.000, 0 8.300-8.400, 1 8.000-8.050, 2 7.800-7.850; pšenični zdrob 0 10-10.100, 1 9.900-10.000; pšenični otrobi 4.000-4.400; bela in rumena koruzna moka 6.900-7.000; koruzni otrobi 3.600-3.700.

### ITALIJA SE JE ZALOŽILA S PSENICO

Prof. Guido De Marchi, ki se je udeležil mednarodnih pogajanj za razdelitev žita, je dal po svojem povratku pomirljive izjave o preskrbi Italije z žitom. Čeprav ne bo letošnja žetev v Italiji tako ugodna kakor lanska, bo vrgla okoli 70 milijonov stotov; 11 milijonov stotov bo prejela Italija na podlagi mednarodnega sporazuma o žitu; 5 milijonov bo uvozila iz Argentine in 3 iz ZSSR; 12 milijonov stotov ima še na zalogi od lanskega leta. S to količino 100 milijonov stotov bo Italija popolnoma preskrbljena, tako da ji bo julija 1952 preostajalo še okoli 8 mil. stotov žita. **Glede masti in olja** je prof. De Marzi mnenja, da ne bo pri cenah posebnih sprememb. **Sladkorja** bo letos dovolj; današnje italijanske zaloge znašajo okoli 1 milijon stotov. **Naraščanje cen govedu** pripisuje prof. De Marzi silno dobremu pridelku krme. Zaradi tega kmetje trenutno zadržujejo živino doma. **Mlečnih in sirarskih izdelkov** je dovolj na razpolago.

### ŽIVINA

**Ferrara:** voli I 325-345, II 260-280; krave I 315-335, II 250-270; junci I 301-329, II 250-270; teleta I 500-520, II 450-470; prašiči II 380-390.

**Piacenza:** telički za rejo 400-480; telički I za zakol 570-600, II 360-400; junci za rejo stari 6-12 mesecev 320-370; junci za zakol I 320-360, II 280-300; krave mlekarice 150-170.000 za komad; krave za zakol I 290-310, II 210-320; voli za zakol I 340-360; voli za delo 330-350; biki za zakol 330-350; jagnjeta 240-290; kozlički 290-310; ovce 120-150; koštruni 120-150; debele svinje nad 150 kg 420-440, od 120-150 kg 395-425; suhi prašiči 80-120 kg 420-460, 20-80 kg 470-550; prašički za rejo 680-780 lir za kg žive teže.

### MRAMOR

**Lucca:** mramor iz kamnolomov Versiglia in Garfagnana: bele plošče 2 cm debeline 2.200-2.400 kv. m, 3 cm deb. 3.200-3.400 lir kv. m fco skladišče grosista.

### PAPIR IN LEPENKA

**Turin:** tiskarski papir navaden 23-25.000 lir stot, srednje kakovosti 24-25.000 lir stot, II. srednje kakovosti 24-27.000; pisarniški papir navaden 26-28.000, srednje kakovosti 33-38.000, fin 41-45.000; pisemski papir srednji 36-39.000, fin 42-45.000, ekstra 51-58.000; papir za risanje 55-60.000; pergamin bel 40,60 in 80 gr 37-39.000. Siva lepenka navadna 9-11.000, boljše vrste 12.000-19.500, dvobarvna in trobarvna 17-25.000 lir.

## MEDNARODNA TRŽIŠČA

| CHICAGO | 6/VI | 20/VI | 3/VII |
|---|---|---|---|
| Pšenica (stot. dol. za bušel) | 238.3/4 | 238 1/2 | 233 1/4 |
| Koruza " " " " | 172.5/8 | 170.7/8 | 169.3/4 |
| **NEW YORK** | | | |
| Baker (stot. dol. za funt) | 24 62 | 24.82 | 24 62 |
| Cin " " " | 136.— | 106.— | 106.— |
| Svinec " " " | 17.— | 17.— | 17.— |
| Cink " " " | 17.50 | 17.50 | 17 50 |
| Aluminij " " " | 19. — | 19.— | 19.— |
| Nikelj " " " | 56.50 | 56.50 | 56.50 |
| Krom (dol. za tono) | 50.— | 50.— | 50.— |
| Z. srebro dol. za steklenico | 215.— | 210.— | 210.— |
| **LONDON** | | | |
| Baker (f. šter. za d. tono) | 234.— | 234.— | 234.— |
| Cink " " | 160.— | 160.— | 160.— |
| Svinec " " " " | 160.— | 160.— | 160.— |
| **ALEKSANDRIJA** | | | |
| Bombaž „Karnak" I. (v. talerjev za kantar) | 178.17 | 172.65 | 173. |
| " „Ashmouni" I. " " ) | 122.— | 122.— | 125.— |
| **SANTOS** | | | |
| Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg) | 187.90 | 194.20 | —.— |

**Izjava sovjetskega predstavnika pri OZN g. Malika je vlila vsaj nekaj upanja, da bo mogoče zaključiti premirje na Koreji. Mednarodna borza surovin je zaznamovala tudi ta žarek upanja in tako kažejo cene še vedno težnjo navzdol. Le nekateri proizvodi, kakor n. pr. kava, imajo čvrste cene iz svojih posebnih razlogov, ki jih bomo niže navedli. Značilno je še nadaljnje nazadovanje cen volne, dalje žita in koruze.**

### ŽITARICE

Povpraševanje po pšenici na žitni borzi v Chicagu popušča in s tem tudi cena. Vesti o letošnji letini **pšenice** in koruze v ZDA so ugodne. V Kanadi in Avstraliji bo pridelek tudi dober. V Avstraliji bo po sedanjih računih vrgla žetev 171 milijonov bušlov. Vse te okolnosti so v tednu do 29. junija povzročile padanje cen, ki je pri pšenici doseglo 5 stotink pri bušlu, pri ovsu 4 in pri koruzi 1 stotinko.

Cena žitaric je na čikaški borzi dosegla najnižje tečaje v tem letu. **Pšenica** je 1. februarja stala 260 1/2, 29. junija pa 230 5/8 za bušel; **koruza** je v februarju kvotirala 188 3/8, 29. VI. 166 1/4. Soja kvotira 296, medtem ko je dopuščena uradna cena 333 stotink.

### Sladkor, kava, kakao

Tudi sladkor je nazadoval v tednu, ki se je zaključil 29. VI., in sicer od 8,05 na 6,95 stot. za funt. **Cene kave** so razmeroma čvrste, ker se je razširila vest, da zahtevajo brazilski proizvajalci podporo od države, ki naj bi zagotovila cene na določeni višini. Kava je kvotirala v New Yorku 29. VI. 52,17 (teden poprej 51,75) stotinke dol. za funt. **Cena** kakaa so v glavnem ostale neizpremenjene 35,80 (poprej 35,95).

### VLAKNA

**Cena volne** je v teku zadnjih treh mesecev nazadovala v New Yorku od 357 na 182,50 stotink za funt. Le v zadnjem trenutku se je nekoliko popravila in se dvignila na 202 (pred tednom 192,50). Sicer ni povpraševanje veliko. Prevladuje mnenje, da bo cena še padla. V Roubaixu v Franciji je volna notirala 29.VI 1.460 fr. za kg. (teden poprej 1.370), proti izročitvi v avgustu 1.430 (teden poprej 1.300), 1.390 (1.280) proti izročitvi v decembru.

**Bombaž** kaže težnjo navzdol; edino v Aleksandriji se ni pokazala ta težnja, ker je vlada posegla na borzo. Napovedi o žetvi so zelo ugodne bodisi v ZDA, bodisi v drugih državah. Povpraševanje v ZDA znatno popušča, ker so se predilnice založile z blagom poprej. V New Yorku je 29.VI. kvotiral bombaž 44,36 (teden poprej 44,99) proti izročitvi v juliju. V San Paolu 300 kruzejrov (pred tednom 311).

### KAVČUK

Cene kavčuka v Londonu še vedno nazadujejo (29.VI. 43 - teden poprej 44½ penijev za funt) proti izročitvi v juliju. Na razvoj cen naravnega kavčuka vpliva naraščajoča proizvodnja umetnega kavčuka zlasti v ZDA. Splošno vlada na tem trgu veliko mrtvilo.

### KOVINE

Odbor za razdelitev surovin pripravlja vse potrebno za razdelitev **bakra.** Živahnost na severno-ameriški črni borzi popušča. Nazaduje tudi cena cina. Živahnejše je povpraševanje po cinku. Mehiški cink je v New Yorku notiral med 30 in 31 stotink za funt. V New Yorku domnevajo, da bi se cena cina utegnila ustaliti na 106 (pred dobrim tednom je bila cena 111).

**V Zah. Nemčiji** je bila cena **bakra** 30.VI. 272,50, cena cina (29.VI.) 1.098 DM.

Londonska vlada je prepovedala uporabo **niklja** v razne namene. Ta ukrep ni iznenadil prizadetih. Cena niklja je že itak visoka in je dosegla že 4—5krat višjo raven nad normalo.

### PAPIR

Ker je kanadski »Defence Production Board« ugodil prošnji podjetja ABITIBI Power and Paper Co., ki sodi med glavne proizvajalce papirja, za povišanje cene, računajo, da bo cena časopisnega papirja **skočila za 10 dolarjev pri toni.** Potem bi papir stal v Kanadi 112 dolarjev, v New Yorku pa 116 dolarjev. Kanadska založništva listov morajo plačevati papir draže, ker je treba osnovni ceni dodati 10% davka. Tako kupujejo založništva papir po 122 dolarjev tono. ZDA, ki kupujejo časopisni papir predvsem v Kanadi, bodo morale v teku enega leta izdati okoli 300—400 milijonov dolarjev več kakor sicer.

## BORZA

### VALUTE V MILANU

| | 20. VI. | 5. VII. | Min. | Maks. |
|---|---|---|---|---|
| Funt šterling | 8.300 | 8.050 | 8.050 | 8.400 |
| Napoleon | 6.500 | 6 350 | 6.200 | 6.550 |
| Dolar | 647 | 638 | 638 | 652 |
| Francoski frank | 174 | 175 | 173 | 176 |
| Švicarski frank | 149.25 | 148 | 148 | 150.50 |
| Funt št. papir | 1.660 | 1 650 | 1.650 | 1.670 |
| Avstrijski šiling | — | — | — | — |
| Zlato | 866 | 843 | 857 | 886 |

### BANKOVCI V CURIHU
dne 3. VII. 1951

| | | | |
|---|---|---|---|
| ZDA (1 dol.) | 0,67 | Belgija (100 fr.) | 8,15 |
| Anglija (1. f. št.) | 11,5 | Holand. (100 fl.) | 107,0 |
| Francija (100 fr.) | 1,17½ | Švedska (100 kr.) | 71,25 |
| Italija (100 lir) | 0,67 | Izrael (1 f. št.) | 3,30 |
| Avstrija (100 šil.) | 15,50 | Španija (100 pez.) | 8,80 |
| Čehoslov. (100 kr.) | 1,0 | Argent. (100 pez.) | 17,0 |
| Nemč. (100 mark) | 93,75 | Egipt (1 f. št.) | 10.60 |

### VREDNOSTNI PAPIRJI V TRSTU

| | 22. VI. | 5. VII. | Min. | Maks. |
|---|---|---|---|---|
| Južna železnica | 1 390 | 1.355 | 1.345 | 1.400 |
| Splošne zavarov. | 6.370 | 6.030 | 6.000 | 6.430 |
| Assicuratrice | 740 | 730 | 730 | 743 |
| Riun. Adr. Sic. | 1.630 | 1.620 | 1.610 | 1.630 |
| Jerolimič | 2.950 | 2.950 | — | — |
| »Istra-Trst« | 770 | 770 | — | — |
| »Lošinj« | 8.200 | 8.200 | — | — |
| Martinolič | 1.950 | 1.950 | — | — |
| Premuda | 7.000 | 7.000 | — | — |
| Tripkovič | 7.400 | 7.380 | 7.380 | 7.400 |
| Tržaški tramvaj | 580 | 580 | — | — |
| Openski tramvaj | 915 | 915 | — | — |
| Terni | 200 | 205 | 198,50 | 205 |
| ILVA | 166.75 | 167 | 165 | 172 |
| Zdr. jadr. ladjedel. | 120 | 165 | 120 | 165 |
| Ampelea | 800 | 800 | — | — |
| Arrigoni | 1000 | 1000 | — | — |

„GOSPODARSTVO"

**izhaja vsako drugo soboto. — Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Geppa 9. Telefon 89-33. — Cena: Posamezna številka 20 lir, 10 din. — Naročnina: za STO in Italijo letna 400 lir, polletna 200 lir. — Pošt. ček. rač. 11-7084; za Jugoslavijo letna 225 din, polletna 130 din. — Cek. rač. pri Komunalni banki: ADIT 6-1-90603-7 Ljubljana; za ostalo inozemstvo letna 1 dolar. —** Jugoslovanska cona STO-ja: posamezen izvod din 4.-, letna naročnina din 100.-, polletna naročnina din 50.-

Naročnine naj se polagajo v naše dobro na Center tiska Koper

**Cene oglasov: za vsak mm višine v širini enega stolpca 40 lir, 6 din.**

**Glavni urednik Lojze Berce.**
**Odgovorni urednik Stanislav Oblak.**
**Založnik: Založba »GOSPODARSTVA«.**
**Tiskarna Založništva tržaškega tiska.**

# Vestnik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 I. - TELEFON ŠT. 54-58

## Na tržaškem velesejmu pogrešamo kmetijstvo

Ko si človek ogleduje letošnji tržaški mednarodni velesejem, skoraj zaman išče izložbe ali stojnice, kjer bi bilo kakor-koli zastopano tukajšnje kmetijstvo in vrtnarstvo. In vednar zavzema kmetijstvo na STO, zlasti če upoštevamo še cono B, precej važno mesto v tukajšnjem gospodarstvu in posebno še v trgovskem prometu Trsta.

Ogromna vrednost kmetijskih pridelkov gre dnevno skozi tržaški trg. Pomislimo le na vrtnino in sadje, katerih porabi že samo mesto Trst dnevno okrog 10 vagonov, ki jih tudi povečini pridelujejo v obeh conah tega ozemlja. Ti domači pridelki so dobro poznani tudi preko naših meja zlasti v srednji Evropi. Naj v tem pogledu omenimo še domače in istrsko vino, koprski, oziroma miljski zgodnji krompir, grah v stročju in paradižnike.

Kmetje in vrtnarji, predvsem iz cone A se mnogokrat pritožujejo, ker oddajo le s težavo svoje pridelke, čeprav kakovostno daleč presegajo podobne pridelke, ki jih dovažajo na tržaški trg iz tujine. Mnogo je tvrdk v Trstu, ki zaslužijo ogromnega denarja pri trgovanju s temi pridelki, katerih zaslužek gre v prvi vrsti na račun naših kmetovalcev, čeprav so istočasno tudi tržaški potrošniki pri tem precej prizadeti.

Gotovo bi bilo v korist tukajšnjim kmetovalcem in trgovcem, zlasti tistim, ki se pečajo z izvozom vrtnine in drugih kmetijskih pridelkov, **če bi na tržaškem velesejmu razstavljali tudi in predvsem domače kmetijske pridelke.** Prednost bi morala biti seveda dana tistim predmetom, ki so že od nekdaj cenjeni na domačem in na trgih tržaškega zaledja.

Ker se zasebni trgovci s temi pridelki niso do sedaj odločili za malo žrtev, ki jo zahteva taka razstava na velesejmu, bi bilo zelo umestno, da bi se v bodoče zanimale za to tukajšnje kmetijske, gospodarske in strokovne organizacije, katerim bi morale po potrebi priskočiti na pomoč tudi pristojne oblasti in finančni zavodi, ki imajo na podvigu tukajšnjega kmetijstva največ interesa. Tvrdka «Fructus» iz Kopra n. pr., bi se po našem mnenju prav lahko predstavila s svojo trgovsko organizacijo na tržaškem velesejmu in bi tako izzvala več zanimanja za kmetijske pridelke zlasti iz cone B STO-ja s strani obiskovalcev sejma tudi iz tujine. Od tukajšnjega Kmetijskega združenja (Consorzio agrario), ki je predvsem eksponent kmetijskih proizvajalcev iz Italije, pa ne morejo pričakovati tukajšnji domači kmetovalci in vrtnarji, da bi se zavzemalo za njihove pridelke in koristi.

Nič mnogo boljše kot s kmetijskimi pridelki ni letos na tržaškem velesejmu s kmetijskimi potrebščinami. Zlasti pogrešamo razstavljanje semen, bodisi vrtnih kot poljskih, ki so razmeroma važen predmet na tukajšnjem tržišču. Sredstva za zatiranje rastlinskih škodljivcev, katerih je dandanes nešteto in njihov pomen v trgovini raste tudi iz dneva v dan, razstavlja v glavnem edino italijanska tvrdka «Caffaro». Boljše so zastopani kmetijski stroji in kmetijsko orodje. V tem pogledu prednjači letos tukajšnji «Consorgio Agrario», ki razstavlja tudi velike stroje in traktorje, ki pa pridejo za naše ozemlje le bolj malo v poštev. Na letošnjem velesejmu **pogrešamo zopet majhne motorje za kmetijstvo in vrtnarstvo,** zlasti motokultivatorje in motorne kosilne stroje, ki so se lansko leto predstavili našim kmetovalcem v pomembnem številu. Kaže pač, da lanski razstavljalci takih strojev niso bili ničkaj preveč zadovoljni s svojim trgovskim uspehom na tržaškem trgu. Tudi umetnih, rudninskih gnojil ne najdemo na letošnjem velesejmu. Videti je, da si proizvajalci in trgovci na tukajšnjem trgu ne delajo posebnih utvar glede kupčije.

Zato se je pa pojavilo letos prvič na tržaškem velesejmu kot novost za naše kmetovalce in vrtnarje organsko, oziroma humozno polno gnojilo, ki ga razstavlja in ponuja **neka tvrdka iz Linza v Avstriji.**

To gnojilo, ki so mu dali ime **«Spezial HVS»** bi moralo biti po zagotovilih proizvajalca **idealen nadomestek za hlevski gnoj** in bi ga moralo v rodovitnosti še mnogo prekašati, ker vsebuje poleg znatne količine organskih snovi tudi razmeroma visoke odstotke najvažnejših rastlinskih hranilnih snovi. Teh snovi, ki so za vse rastline neobhodno potrebne, vsebuje gnojilo «Spezial HVS» povprečno 10-krat več kot zrel hlevski gnoj. Zaradi teh lastnosti je tudi upravičeno njegovo ime «polno gnojilo» in ga smemo smatrati za novost, ker smo imeli do sedaj na trgu v resnici le mešanice umetnih gnojil kakor n. pr. «nitrofoska», ali pa «bianmonije fosfat», ki so pa le dopolnila gnojila, ker jim manjka pač organska snov za proizvajanje sprstenine ali humusa.

Cena temu gnojilu je sorazmerna z njegovo vsebino hranilnih snovi. Zato ga moramo našim kmetovalcem, zlasti pa cvetličarjem in vrtnarjem toplo priporočiti; poskušajo naj ga vsaj, da ga potem laže presodijo po lastnih uspehih v lastnih razmerah.

## KMEČKI KOLEDAR

VAŽNA OPRAVILA SREDI JULIJA

**Na njivi in polju.** Zadnji je čas za setev činkvantina in ajde. Okopavaj in osiplji koruzo, ki si jo sejal v prejšnjih mesecih. Ako je koruza zastala v rasti zaradi slabega vremena ali pa tudi vsled pomanjkanja hranilnih snovi v zemlji, ji moramo pomagati vsaj sedaj z žvepleno kislim amoniakom ali pa s solitrom, še preden požene storže.

Krompirišča preglejmo kolikor mogoče natančno in pogostoma, **da ga jih ni morda že napadel krompirjevec.** Pri tej priliki moramo zaznamovati s palicami tudi tiste grme krompirja, ki so najlepše razviti. Njihove gomolje bomo pri izkopavanju dajali posebej, da bodo za seme, če bodo ustregali tudi po bogati rodovitnosti in po obliki. Ako zapaziš na svoji njivi koloradskega hrošča, moraš to takoj naznaniti na pristojni urad.

Pripravi vse potrebno — ljudi, orodje vreče in shrambo, za izkopavanje zgodnjega krompirja. Krompir, namenjen za seme izkoplji, dokler je krompirjevica še močno zelena, in shrani ga posebej v ustreznih, zračnih zabojih. Tudi krompir za hrano izkoplji, preden se krompirjevica popolnoma posuši, in na njegovo mesto posadi zelje ali ohrovt ali pa sej repo. Ne pozabi tudi na setev koruze za pitnik, da boš prihranil v jeseni več sena za živino.

**Na vrtu.** Vrtnino moramo ob tem času zalivati vsak dan, da ostane zemlja vedno vlažna in hladna. Presajamo pozno zelje, cvetačo in ohrovt ter gomoljasto zeleno. Čas je za setev brokelj, prve solate endivije, rdečega radiča in cikorije. Pobrati moramo rastline semenice, peteršilja, zelene solate, radiča itd., preden se te popolnoma posušijo na vrtu, da ne zgubimo preveč semena pri pobiranju. Zaradi tega je priporočljivo pobirati semenice zgodaj zjutraj ali ob oblačnem vremenu.

**Nasade jajčevca in paradižnikov** je treba večkrat pregledati, da se v njih ne zaredi koloradski hrošč. Čas hude suše in vročine je zelo primeren za uničevanje plevela, ki se množi tudi s korenikami in njihovimi deli, kakor n. pr. pirika ali grana, slak, meta in še drugi.

**V vinogradu.** Ponovi po potrebi škropljenje in žveplanje trt. Odstranjuj še zalistnike in preščipavaj tudi stranske poganjke na mladikah, ki so namenjene za drugo leto. Odgrebi nekoliko cepiče in odreži korenine, ki so morebiti pognale iz njih. Pazi tudi na grozdnega črvička, ki ima v tem času svojo drugo mnogo številnejšo generacijo od prve, če te nismo zatirali. Preden se črviček zagrize v jagodo, moramo grozdje temeljito poškropiti z DDT pripravki. Uporaba arzenatov je v tem času še bolj nevarna kot pri prvi generaciji, zlasti še na zgodaj zrejajočih vrstah grozdja.

**V sadovnjaku.** Ako gojiš oljke, moraš poškropiti njihove mlade plodove s 5-10 kg melase in 300-400gr gr arzenata, ki ju raztopiš v 100 litrih vode da ti plodov ne napade in uniči «oljčna mušica», ki se je že hudo razpasla po naših oljčnih nasadih. Sicer pa ravnaj s sadnim drevjem po navodilih, ki so bila objavljena v koledarju našega vestnika dne 26. VI. t. l.

**V shrambi.** Kakor hitro omlatiš žito in pobereš fižol ter drugo zrnje in semenje, razkuži takoj pridelek z ustreznimi sredstvi. Za to opravilo je najučinkovitejši «ogljikov žveplec» (solfuro di carbonio), ki pa je zelo nevaren ker eksplodira že ob sami električni iskri. Zaradi tega uporabljaj rajši že pripravljeno mešanico na podlagi ogljikovega tetraklorura (tetracloruro di carbonio), če jo le dobiš. Sveže zrnje in semena moraš še dobro prezračiti in posušiti po razkuženju, da se zagrejejo in da jih ne napade plesnoba. Ako nisi še omlatil žita in drugega semena, pazi da bo dovolj zračeno, ker jih lahko že v snoplju napade molj in drugi mrčes.

**V kleti** nimamo v tem času važnejših opravil. Kar imamo še vina v njej pazimo, da se nam ne skvari in ne skisa. Zato mora biti klet vedno snažna in podnevi zaprta ter pozračimo le v jasnih in hladnih nočeh.

**V hlevu in svinjaku.** Paziti moraš na največjo snago, ker se živinske bolezni v hudi vročini in z nesnago še najhitreje pojavijo in razširijo. Zatiraj nadležne muhe in drugi mrčes z DDT pripravki in počisti vsaj zjutraj in zvečer živinske odpadke iz hleva. Na vratih in na oknih pripravi zastore iz vreč ali podobnega blaga, da ne bo sijalo žgoče sonce naravnost v hlev in bo po njem lahko krožil svež zrak.

Ako nisi še cepil prašičev proti rdečici, stori to nemudoma, da te ta huda bolezen ne iznenadi v hlevu.

**Davki in pristojbine.** Ne pozabi na ogled objave razpisa doknadnih davkov do 10. t. m. in na morebitni priziv, za katerega je čas do konca tega meseca. S koncem tega meseca zapade tudi pristojbina za radio za drugi semester tekočega leta.

## Denarna pomoč za obnovo našega kmetijstva

**Kmečka zveza obvešča vse kmetovalce, da ji je Pokrajinski inšpektorat za kmetijstvo sporočil, da je ZVU dala na razpolago potrebne fonde in bodo še v tem polletju dovolila razne prispevke za zboljševanje kmetijstva.**

**Interesenti morajo predložiti prošnje v naslednjem roku, za:**

**zgraditev kleti do 31. julija t. l.;**

**druge gradnje v poljedelstvu do 31. julija;**

**izdelavo panjev in nabavo potrebščin za čebelarstvo do 30. septembra;**

**nabavo kmetijskih strojev do 30. septembra;**

**nabavo plemenske govedi do 30. septembra;**

**nabavo rožnih sadik in tulipalnih čebulic do 30. septembra in**

**nabavo trtnih in sadnih sadik in delo za nasade do 31. oktobra.**

**Za pojasnila v pogledu gornjih prispevkov naj se interesenti obrnejo na Kmetijski inšpektorat (tehnični odsek), Ul. Ghega št. 6 ali pa na Kmečko zvezo (v Trstu, Ulica Fabio Filzi 10/I). — Tajništvo K. Z.**

### OBVESTILO KMECKE ZVEZE

Obveščamo vse kmetovalce, ki so bili prizadeti po toči, da nam je Zavezniška vojaška uprava (oddelek za kmetijstvo in ribištvo) sporočila, da bo podprla vsako posamezno prošnjo, ki jo bodo prizadeti predložili Višjemu finančnemu nadzorništvu (Sovraintendenza di Finanza) za znižanje davkov zaradi nastale škode.

Pozivamo vse prizadete, naj čimprej posamezno predložijo prošnjo za znižanje davkov na zgoraj označen naslov.

Za vsa potrebna obvestila naj se prizadeti zglasijo na sedežu Kmečke zveze v Trstu, Ulica Fabio Filzi 10/I.

**Tajništvo K Z**

Tržaško gradbeno podjetje
**I. C. E. T.**
**Trst, Ul. XXX. Ottobre 6/II.**
Telefon 79-74
*izvršuje vsakovrstna gradbena dela — strokovno dovršena po zmernih cenah*

**M. Švab Soave**
*Ul. S. Giusto 16 - Tel. 93609*
*PROJEKTIRANJE IN MONTAŽA CENTRALNIH KURJAV, VODOVODNIH INŠTALACIJ TER KLEPARSTVA*
*Kličite našo telefonsko številko, da Vas obišče naš strokovnjak za toplovodne naprave in centralne kurjave ter Vam da brezplačne strokovne nasvete*

*Gostilničarji!*

*Pristno vipavsko in istrsko vino ter kraški teran dobite v dobro znani zalogi vina*
**FRANC ŠTRANCAR**
Trst — Viale XX settembre 96
TELEFON 956-13

TVRDKA
**JAKOB PERHAUC**
Ustanovljena l. 1881
*priporoča za vroče poletne dni sadne sokove, kakor MALINOVEC, ORANŽADO, MENTO, TAMARINDO in druge — Na zalogi ima vedno pristni tropinovec, slivovko, brinjevec, jajčni konjak in druge likerje.*
**TRST, ULICA XIDIAS 6 - TEL. 963-32**